

Virpsa Stasys 2-15-94
7136 S Mozart #1
Chicago, IL 60629-302

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-589

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVIII JANUARY - SAUSIO 28, 1993 Nr. 3

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJOJO PREZIDENTO ŪKINIAI RŪPESČIAI IR JŲ SPRENDIMAI

Jonas Kazlauskas

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Prezidentas B. Clinton paveldėjo ekonomiką su įvairiomis rimtomis problemomis, kurių komplikotas sprendimas ir išsprendimas pareikalaus daug pastangų, kantrybės ir laiko, daugiau, negu jis ir jo administracija tikisi ir planuoja.

Yra faktas, kad federalinis deficitas virš 300 milijonų dolerių pasitinka naują prezidentą dar nespėjus išleisti nei vieno cento dėl numatytų programų ir jų realizavimo.

Federalinė skola labai paaužo: 1980 m. buvo tik 800 milijonų, o dabar jau viršija 4 trilijonus dolerių, – kiekvienam JAV gyventojui po 16,410.00!

Padėtis šaukiasi pagalbos – išlaidas ir deficitą reikia sumažinti. Jei dabartinė padėtis tęsis toliau, tai po trijų metų surinkti federaliniai mokesčiai padengs tik socialinio draudimo mokamas pensijas ir sveikatos draudimą (Social Security Medicare), o visos kitos išlaidos, įskaitant nuošimčius už federalinę skolą reikės mokėti skolintais pinigais.

Rezultatai būtų dar skaudesni, jei užsienio kapitalas, kuris yra dalis valstybinės skolos būtų paprašytas grąžinti! Kuo mokėti? Fabrikai ir kitos gamybos priemonės taptų šio proceso aukomis. Po to sektų pramonės keliavimas į užsienį, kas dar daugiau padidintų bedarbių skaičių!

Teigimai, kad ūkinė krizė jau pasibaigė gali būti teisinga tik teoretiškai, bet labai abejotina, kad realus gyvenimas su tuo sutiktų. Oficialiai turime 7.3% bedarbių, dalis dirbančiųjų, pradedant gerai apmokamus darbus, dirba su \$6.00 ar \$7.00 valandiniu atlyginimu.

Dabartinė darbo ministerijos statistika nėra tiksli. Nedirbančiųjų yra didesnis negu 7.3%, tikrumoje yra apie 8%, o dirbančiųjų yra mažiau, negu 118 milijonų. Dalis bedarbių nėra įtraukta į statistiką, nes jie, nusivylę darbo ieškojimo procesu, nėra skaičiuojami, o asmenys, kurie dirba keletą valandų nepilnu laiku (part time), yra įtraukiami į skaičiavimą. Problema yra aktuali, be ji darosi dar aktualesnė, kai iškeli klausimą, kur šie bedarbiai gaus darbą, nes artima ateitis ne daug ką žada.

Infliacija tik 2.9% praėjusiais metais, žemiausia laike paskutinių 6 metų, bet JAV fabrikai ir kasyklos operuoja tik 79% turimo gamybinio pajėgumo.

Laike gruodžio mėnesio savaitiniai darbininkų uždarbiai atskaičius infliaciją, krūto 1%, o vartotojų pasitikėjimas ateitimi irgi nepagerėjo.

JAV pramonė keičia savo charakterį. Perėjimas iš gamyklos į vartotojų prekių

(Nukelta į 8 psl.)

Nobelio premijos laureatas Č. Miłoszas Kėdainiuose ir jį lydėjęs Vincentas Kuprys - Kėdainių kraštiečių pirmininkas.

POETAS Č. MIŁOSZ'AS KĖDAINIUOSE

V. Trumpa

Pernai pavasarį, gegužės 30-31 dienomis, tas žymus Lietuvos lenkas poetas, Nobelio premijos laureatas lankėsi Kėdainiuose, kur jam buvo suteiktas šio krašto garbės piliečio vardas.

Česlovas Miłosz'as yra gimęs 1911 m. Šateiniuose visiškai netoli į šiaurę nuo Kėdainių. Tą savo gimtinę jis yra aprašęs savo romane Isos slėnis. Įdomu, kad tuose pačiuose Šateiniuose gimė (1896 m.) ir kitas žymus kėdainietis buvęs užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys, kuriam Kėdainių rajono taryba taip pat su teikė garbės piliečio vardą.

Poetą Č. Miłosz'ą Kėdainiuose pasitiko ir lydėjo kitas žinomas kėdainietis, Vilniaus operos ir baleto teatro solistas Vincentas Kuprys, kuris kartu yra ir neseniai susiorganizavusio Kėdainių kraštiečių klubo pirmininkas ("prezidentas"). Klubas turi savo kraštiečio pasą ir vėliavą. Tokiu pasu buvo apdovanotas ir tapo to klubo nariu ir poetas Č. Miłosz'as. Savo viešnagės metu poetas kartu su klubo pirmininku turėjo progą aplankyti savo gimtuosius Šventybrastį ir Šateinius.

Kėdainių kraštiečių klu-

bas išvystė gana plačią veiklą, pirmiausia paminėdamas Kėdainių 620 metų sukaktį. Klubo pastangomis Paberžėje buvo pastatytas ir pašventintas paminklas kun. Antanui Mackevičiui, vienam iš 1863 m. sukilimo vadų. Dabar rūpinamasi pirmo žuvusio savanorio Povilo Lukšio paminklo atnaujinimu Lukšiuose, o taip pat garsiajai Radvilų šeimai paminklo pastatymu. Viena Radvilų šeimos šaka ilgus šimtmečius gyveno Kėdainiuose. Tarp kita ko, kėdainiškis kunigaikštis Jonušas Radvilas 1655 m. Kėdainiuose pasirašė sutartį su Švedija, tuo laikinai sutraukdamas Lietuvos uniją su Lenkija. Ligi šiol dar tebestovi Radvilų statyta evangelikų reformatų bažnyčia Kėdainių miesto centre.

Šiuo metu Kėdainių kraštiečių klubas bando surasti lėšų monografijai apie buv. užs. reik. ministrą J. Urbšį išleisti. Jau yra paruošta monografija ir apie V. Kuprį. Jos autorius teatrologas V. Mažeika, o redaktorius kompozitorius J. Bruveris. Jai išleisti taip pat stinga lėšų.

(Nukelta į 3 psl.)

Lietuvos krašto apsaugos ministeris A. Butkevičius (kairėje) Vilniuje diskutuoja su Šiaurės Atlanto tarybos karinio komiteto pirmininku Vigleik Eide.

V. Kapočiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **ILGOKAI ESAME STEBĖJĘ, KAD LIETUVOJE BUVO ATSIKRAVĘ TIEK DAUG KANDIDATŲ, NORINČIŲ BŪTI LIETUVOS PREZIDENTAIS.** Bet esame apsidžiauge, kad jų dalis neįveikė statomų sąlygų, o kiti apsigalvojo nekenkti rimtiesiems kandidatams ir iš sarašų iškrito. Liko tik du – Stasys Lozoraitis ir Algirdas Brazauskas.

Visi pranašauja, kad rinkiminė kova bus kieta, o rinkimų rezultatai ateičiai labai pamokantieji.

• **RUSIJOS KARIUOMENĖS IŠVEDIMAS IŠ LIETUVOS** ir toliau tęsiamas, 1992 metai iš Lietuvos buvo ištraukiama sausumos ir oro desanto kariuomenės dalys. Visai nepradėtas karinio jūro laivyno išvedimas.

Lietuvos kariniai daliniai iš išvedamos kariuomenės vadovybės yra perėmę Šiaurės miestelį Vilniuje, karinius miestelius Ukmergėje, Pabradėje ir Marijampolėje. Pradėta perimti Pajuostės (prie Panevėžio) ir Zoknių (prie Šaiulių) kariniai miesteliai. Ypač svarbus Zoknių karinis miestelis, nes į jį įeina ir aerodromas.

• **SAUSIO 6 D. SUKAKO 100 METŲ KAI GIMĖ RAŠYTOJAS VINCAS MYKOLAITIS – PUTINAS.** Vyriausybė komisija siūlo 1993 m. skirti jo atminimui. Rengti seminarus, nagrinėti kūrybą, statyti teatruose rašytojo dramas, literatūros vakaruose, per radiją ir televiziją skaityti jo poeziją. Žodžiu, visais galimais būdais pagerbti rašytoją ir ilgametį universiteto profesorį, kuris Lietuvoje augino naują rašytojų bei poetų kartą.

• **LIETUVOJE VĖL PASKELBTAS** naujas patvarkymas dėl kompensacijos už dalį žemės. Jame sakoma:

"Lietuvos Respublikos aukščiausiosios Tarybos 1992 m. sausio 14 d. nutarimo (Nr. I-2201) 1 p. nustatyta, kad mirusio buvusio savininko mirusių vaikų sutuoktiniai ir vaikai prašymus dėl išlikusio nekilnojamojo turto sugrąžinimo ar kompensacijos už jį išmokėjimo (išpirkimo) pateikia miestų ir rajonų valdyboms pagal išlikusio nekilnojamojo turto buvimo vietą (iki 1992 m. gegužės 31 d.).

Piliečiai, praleidę šį terminą, netenka teisės į turto sugrąžinimą pagal Nekilnojamojo turto atstatymo įstatymą, išskyrus asmenis, neturinčius Lietuvos Respublikoje gyvenamosios vietos dėl ištremimo ar įkalinimo už pasipriešinimą okupaciniams režimams.

Kai Jūs atstatysite savo nuosavybės teisę į žemę ir turėsite žemės nuosavybės aktą, galėsite ją visą ar dalį parduoti, išnuomoti ar kitaip perleisti. Nuosavybės teises įrodantys dokumentai turi būti įregistruoti rajono (miesto) Valstybinio žemės kadaistro duomenų registre."

• **ŠIUO METU LIETUVOJE YRA 12 KITŲ KRAŠTŲ KARINIŲ PAJĖGŲ ATSTOVAI.** Pirmasis iš tokių atstovų įsikūrė iš Švedijos. O dvilyktasis nesenai – Lavrence H. Shaevitz iš JAV. Atsimeriant, kad Lietuvos atstovybių kituose kraštuose jau yra 15, tai ir karinių atstovų dar busia daugiau.

Kai kas teiraujasi – ką kariniai atstovai veikia, kada Lietuvoje dar taip mažai savos kariuomenės. O jų veikla plati: sekti ką veikia kiti kraštai, kaip laiku įpiršti savo ginkluotę, kaip įpiršti savam kraštui geriausius ir naudingiausius planus. Ir pagaliau sužinoti viską, ką vyriausybė nori sužinoti.

• **LIETUVOJE DIDŽIAUSIAS DIENRAŠTIS YRA "LIETUVOS RYTAS,"** einantis Vilniuje ir kasdien spausdinamas 24 psl. Jame ir daugiausia skelbimų. 1993 metų pirmo numerio buvo spausdinama 136,000. Lyginant su praėjusiais metais, laikraščio tiražas žymiai padaugėjęs.

• **PRAĖJUSIĄ SAVAITĘ,** kiek pavėluotai buvome gavę žinią, kad pradedant Palangą ir einant toliau į krašto gilumą, praėjo didelė audra. Labiausiai nukentėjo pati Palanga. Nugriautas pagarsėjęs jūros tiltas, kurio telike tik keli metrai. sujauktas paplūdimys, su šaknimis išrauta daug apsauginių pušų. Nuostoliai nepaprastai dideli – siekia milijonines sumas.

• **JAU SENAI KRIMINALINĖSE ŽINIOSE** nuolat skelbiama apie kapinėse nupjaustytus kryžius, pavogtus vario antkapius ir užrašus, įvairias vario vagystes. Vyriausybė prieš pat naujuosius metus išleido nutarimą bet kokiam pavidale varį, be specialaus leidimo, išvežti į užsienį uždrausta. Ir po tokio nutarimo vario vagystės nesumažėjo, nes suranda nelegalius išvežimo kelius.

• **PO ILGOS PERTRAUKOS VILNIUJE, VYRIAUSYBĖS RŪMUOSE, VĖL PRADĖTA SVARSTYTI NAFTOS TERMINALO STATYBOS** reikalai. Dėl senos vietos kilę daug protestų, taigi parinkta nauja vieta, kiek toliau nuo Klaipėdos esantis Kopūstų kaimas. Kai kas mano, kad parinkimas naujos vietos yra tik visko pradėjimas iš naujo ir Lietuvai reikalingo terminalo greit nebus sulaukta.

• **LIETUVOS VYRIAUSYBEI** svarstant kuro reikalus nutarta, kad valant miškus ir paruošiant malkas, jos nemo-kamai turi būti atiduotas švietimo, kultūros ir gydymo įstaigoms ir socialiai remtinoms šeimoms. Malkų skyrimą tvarko Miškų ūkio ministerija.

JAV, STIPRINDAMOS SPAUDIMA prieš neklaužadą Irako vadovą Saddam Hussein, sausio 17 d. iš savo laivų paleido daugiau kaip 30 ilgo nuotolio raketų į buvusį branduolinių ginklų fariką Bagdado apylinkėse. Kaip ir savaitę prieš tai sąjungininkų aviacijos įvykdė to puolimo prieš priešlėktuvines raketas pietiniam Irake, taip ir šios JAV karinės akcijos tikslas buvo daugiau politinio efekto siekimas, negu norėjimas padaryti nuostolių Husseinio kariui pajėgumui. Vėliau tą pačią dieną JAV naikintuvas numušė Irako MIG-23 tipo lėktuvą virš Irako lėktuvams skraidyti uždraustos šiaurinės zonos. Nežinia, kiek dar įvykiai pasikeis, kol šis "Dirvos" numeris pasieks skaitytojus.

PIRMOJI SOVIETŲ ATOMINĖ BOMBA, kurios išsprogdinimas 1949 m. rugpjūčio mėn. formaliai įžiebė šaltojo karo ginkluotės lenktynes, kaip praneša "New York Times" korespondentas S. Schmemann, buvo kopija pirmosios Amerikos atominės bombos, kurios planus Maskvai parūpino mažiausiai vienas šnipas. Prie tos bombos dirbęs Khariton pareiškė, kad sovietų mokslininkai 1945 m. kai JAV išsprogdino savąją atominę bombą ir vėliau ją numetė ant Hiroshimos ir Nagasaki miestų Japonijoje, savo atominės bombos gamyboje jau buvo toli pažengę. Netrukus jie gavo Amerikos bombos pilnus brėžinius, perduotus jauno mokslininko Klaus Fuchs. Tačiau Kharitos neatmetė galimybės, kad prie to prisidėjo ir kiti šnipai. Stalino spaudimas, kad rezultatai būtų teigiami, ir baimė, jog nepasisekęs bandymas kai kuriems gali reikšti mirties bausmę, paskatino mokslininkus išsprogdinti to modelio bombą, kuri jau buvo išbandyta. 88 m. amžiaus sovietų branduolinės programos veteranas Khariton dar tebegyvena izoliuotame buvusiam vienuolyne centrinėje Rusijoje, kur po II Pas. karo buvo įsteigtas slap-tas Sovietų Sąjungos atominų bandymų centras.

RUSIJOS PREZIDENTAS BORIS JELCINAS, kuris sausio 15 d. buvo susitikęs su Ukrainos prezidentu Leonidu Kravchuk, pareiškė, kad jis Ukrainai pasiūlęs garantuoti saugumą ryšium su jos galimu užpūlimu branduoliniais ar konvenciniais ginklais, jei tai įvyktų po to, kai jos įstatymų leidėjai ratifikuos strateginės ginkluotės sumažinimo ir branduolinio neskaidymo sutartis. Kravchuk yra pažadėjęs, kad Ukraina

EUROPOJE IR PASAULYJE

7 metų laikotarpiu taps nebranduoline šalimi, sunaikinusi po Sovietų Sąjungos subyrėjimo jos teritorijoje pasilikusias 176 strategines branduolines raketas. Tačiau Ukrainos įstatymų leidėjai uždelsė sutarčių ratifikavimą, kai kuriems deputatams pareiškus, jog Ukrainos teritorijoje esantys branduoliniai ginklai yra geriausia garantija prieš galimą Rusijos agresiją.

MASKVOJE BŪRYS RUSŲ IR AMERIKIEČIŲ istorikų dalyvavo sausio 12 d. prasidėjusioje konferencijoje, kur jiems buvo suteikta galimybė prieiti prie buvusių slaptų sovietinių archyvų. Viename iš istorikų matytų dokumentų atskleidžiamas sovietų diplomatų susirūpinimas, kad Vietnamo karas gali įsiliepsnoti į pasaulinį konfliktą, ir to išdavoje buvo suorganizuoti slapti neoficialūs taikos pasitarimai tarp JAV ir Šiaurės Vietnamo. Kitas dokumentas rodo, kad diktatorius J. Stalinas 1950 m. kovo ir balandžio mėn. Maskvoje įvykusių pasitarimų metu davė leidimą Šiaurės Korėjos vadovui Kim Il Sung užpulti Pietų Korėją. Po to Kim nuvyko į Kiniją, kur taip pat gavo pritarimą įsiveržti į P. Korėją iš tuometinio Kinijos diktatoriaus Mao Tsetung. 1950 m. birželio 25 d. daugiau kaip 60,000 Šiaurės Korėjos kareivių, peržengę 38-ą paralelę, įsiveržė į P. Korėją, kad galėtų į visą šalį įvesti komunistinį režimą.

IŠ CROATIJOS SOSTINĖS ZAGREBO pranešama, kad praėjusių metų pabaigoje 17 metų amžiaus musulmonė mergina, kuri tapo išprievartauta tris mėnesius ją kalinant serbų kontroliuojamoje stovykloje netoli Teslic miesto, centrinėje Bosnijos dalyje, pagimdė kūdikį. Praėjusiais metais iškilo vis daugiau faktų apie Bosnijos pilietiniame kare dalyvaujančių kovotojų įvykdytus išprievartavimus. Daugiausia už tai kaltinami serbai kareiviai, bet ypač pa-staruju metu esama pranešimų, kad ir musulmonai išprievartauja serbes moteris. Europos Bendrijos pranešime sakoma, jog vykdydami apgalvotą teroro planą, serbai kareiviai išprievartavo 20,000 moterų.

BALTIJOS JŪROJE UŽ 20 KILOMETRŲ Į RYTUS NUO VOKIETIJAI priklausančios Ruegeno salos audringam orui esant, advirto ir vėliau nuskendo iš Lenkijos į Švediją plaukiantis turis-

tinis laivas Jan Heweliusz. Iš ledų sukaustyto vandens išgelbėti devyni išlikę gyvi keleiviai ir ištraukti 39 lavonai. Žuvusiųjų skaičius, kaip pradžioje pranešta, gali pasiekti 50. Nelaimė įvyko sausio 14 d. Baltijos jūroje siaučiant 90 mylių per valandą greičio vėjui ir bangoms pakilus iki 13 pėdų aukščio.

KEPENŲ VĖŽIU SERGANTIS buvęs komunistinės Rytų Vokietijos vadovas Erich Honecker, kuris buvo Berlyne teisiamas už duotus įsakymus šaudyti per mūrą sieną į Vakarus bėgančius žmones, sausio 13 d. buvo paleistas iš kalėjimo ir kitą dieną atskrido į Čilę, kur gyvena jo žmona, dukra ir anūkai. Berlyno aukščiausias teismas nusprendė, kad teismas pažeidžia Honeckerio "žmogiškąjį orumą", nes jis mirtų dar prieš teismui paskelbiant bylos sprendimą.

LIETUVOS ATGIMIMO IVYKIŲ CHRONOLOGIJA (tęsinys): 1988 m. rugsėjo 16-18 d.d. Sąjūdžio surengta protesto akcija Ignalinoje. Reikalaujama nutraukti atominės elektrinės trečiojo bloko statybą bei rekonstruoti I ir II blokus. Ignalinos AE turi didžiausius Černobylio tipo reaktorių Tarybų Sąjungoje. Virš 15 tūkst. žmonių, susikabinę rankomis, apjuosė elektrinę. Valdžia išreiškia nepasitikėjimą šia akcija ir kaltina Sąjūdį ekstremizmu ir nacionalizmu. Rugsėjo 18 d. Lituania, pirma nepriklausoma jaunimo grupė, sušaukia steigiamąjį susirinkimą.

Rugsėjo 28 d.: LLL sušaukia mitingą Molotovo – Ribentropo pakto antrojo slaptojo protokolo pasirašymui paminėti. Valdžia perspėja, jog mitingui įvykti leidimas neduotas, jos gali būti panaudota jėga. 15-20 tūkst. žmonių grasinimų nepaiso ir susirenka Vilniaus Gedimino aikštėje. Valdžia specialioms milicijos daliniams įsako išvaikyti minią. Išvaikant mitingą, guminėmis lazdomis buvo mušami žmonės. Tą pačią dieną Kretingoje įvyksta vietinės Sąjūdžio tarybos organizuotas mitingas, kuriame dalyvauja 6 tūkst. žmonių. Šiam mitingui milicija netrukdo. Rugsėjo 28 d. vėl pradedamas bado streikas, kuriuo reikalaujama išlaisvinti politinius kalinius. Milicija sumuša badaujančiuosius.

V.L.R.

(Bus daugiau)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC.
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PREZIDENTINIŲ RINKIMŲ BELAUKIANT

Juozas Žygas

Įvykiai, kurie vyksta Lietuvoje, nuo mūsų mažai priklausio. Tačiau mes negalime stovėti nuošalyje ir visai dėmesio į juos nekreipti. Dabartiniu metu pašnekesių centre yra prezidentiniai rinkimai. Atrodo, kad nuo jų mūsų ateitis priklausytų. Nors nevisi ir tebal-suosime, tačiau visi jais gyvai domimės.

Dar prieš keletą savačių spėliojome, ar Landsbergis statys savo kandidatūrą. Dar jau paaiškėjo. Daugelis lengviau pasijutome, kadan-gi tiek mūsų, tiek ir pasaulio opinijoje, jis simbolizavo tautos atgimimą, tą "Pelės maurojimą prieš dramblių". Jeigu jis būtų įrinktas, jis būtų prieš Brazauską pralaimėjęs, tai Vakarų spauda vėl būtų rašiusi, kad Lietuva išsirinko komunistą prezidentu. Mano manymu, jeigu jis būtų žymiai pralaimėjęs, tai tuo pačiu būtų ir jo vardas nukentėjęs. Geriausiai yra pasitraukti iš arenos, kuomet vėliava dar aukštai plėvesuoja. O ne kuomet – žmonės pradeda jau švilpti.

Lietuvos visuomenė dabar yra labai įelektrizuota. Tad vieną dieną gali ant rankų nešti, o sekančią į purvą įmesti. Reikia įeiti į jos padėtį ir ją pabandyti suprasti. Kuomet nėra šilumos ir didelis stygius kitų būtiniausių reikmenų, tad žmonių nervai yra labai įtempti. Be to, žmonės mato, kad yra didelė netvarka ir vyksta va-gystės. Sunku apie patriotizmą žmonėms kalbėti, kuomet didžiama vargsta, o prie lovio esantieji lobsta. Tad tokiu atveju užtenka, tik vieną blogą žodį paleisti.

Mes, išeivija, turime į visą tai daug šalčiau žiūrėti. Nereikia mestis į isteriką – "bijoti lietuvių pasisakyti". O priešingai reikia galvą iš-kėlus eiti. Nors neviskas vyksta taip, kaip mes norėtu-mėme, tačiau Lietuva ir da-bar gali būti pavyzdžiu ki-

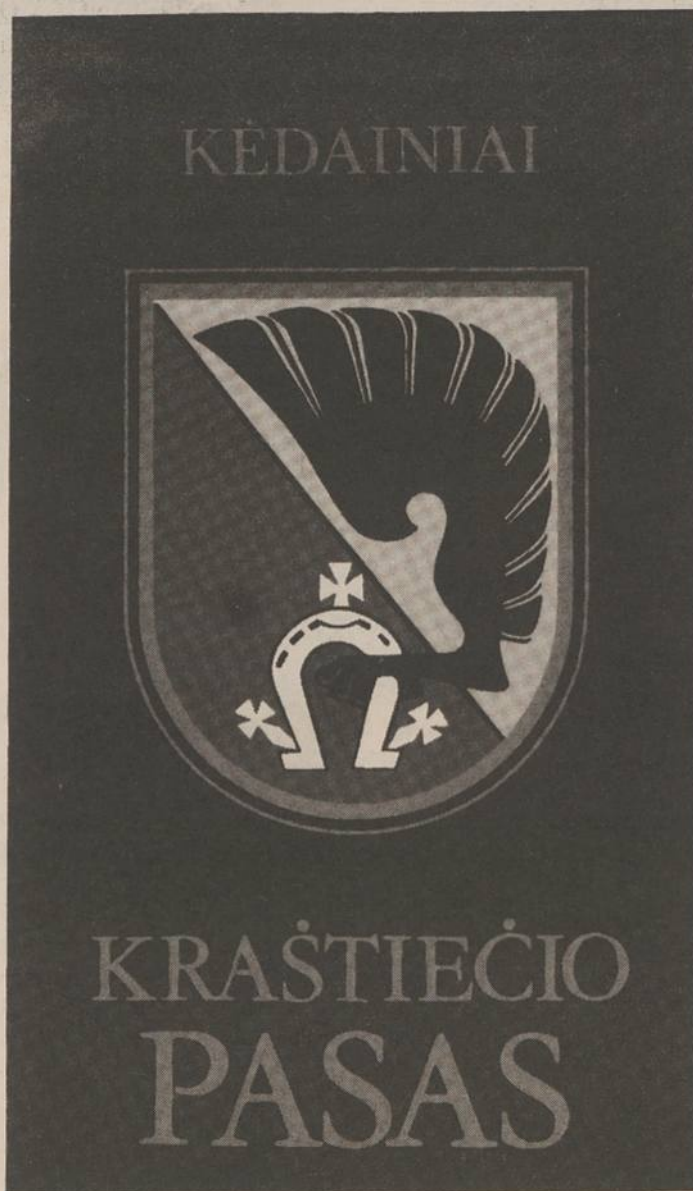
toms tautoms. Kadangi vyksta tvarkingas ir demo-kratinis procesas.

Mums patinka ar ne, bet įvyko tvarkingas valdžios pasikeitimas. Dabar tereikia norėti, kad pasibaigtų rietenos ir beprasmės disku-sijos, kurios į niekur neve-da. Arba teisingiau į eko-nominį bankrotą teveda. Ir prasidėtų konstruktyvus darbas, nes tik darbas į eko-nominį gerbūvį teveda.

Dabar yra daug filosofų, menotyrininkų ir į juos pa-našių, kurie diskutuoja ir formules sudarinėja, kaip visuomeninis ragaišis turėtų būti raikomas, kad vi-siems jo daugiau tektų. Tai formulė yra labai paprasta, reikia didesnio ragaišio ir kuo mažiau raikytojų.

Be to, spauda, politinės partijos ir jų darbuotojai, tu-rėtų žmonėms akis atverti. Nes kitaip, vėl bus didelis nusivylimas. Labai daug žmonių tikėjosi, kad tereikia tik nepriklausomybę pa-skelbti – ir bus krautuvų lentynos pilnos, bet tai neiš-sipildė. Tad dabar su ne-kantrumu laukia prezident-i-nių rinkimų ir lito įvedimo. Tad ir nebūnant aiškiaregiu, galima matyti, kad bus vėl didelis nusivylimas. Nei Amerikoje, nei Lietuvoje prezidentai didelių stebuklų negali padaryti. Tik, žino-ma, jeigu prezidentas savo pusėje turės seimo balsų di-džiumą. Tai pasibaigs tuš-čios ir bereikalingos kalbos. To mes ir linkėtume!

Dabar į prezidentinį pos-tą yra jau net septyni kandi-datai. Iš kurių tik trys tėra laikytini rimtais kandida-tais. Tiek ir užtektų! Ir Va-karų spauda žiūrėtų, kaip į normalų demokratinį pro-cesą. Bet kuomet atsiranda tokie kandidatai, kurie ne-gauna net savo partijų para-mos. Tai tokie yra laikytini "apsišaukėliais", arba lietu-viškai sakant: "nedakpė-liai". Vadinami "preziden-tiniai kandidatai", turėtų tu-

Churchill, Bennett Cerf, Lozoraitis

APIE ŠĮ BEI APIE TĄ

Antanas Dundzila

Metų bėgyje įgrista aukš-toji politika, visuomeniniai rūpesčiai, asmeniniai bėgi-nėjimai, visokios ligelės. Toje kasdienybės įtampoje retkarčiais, kaip kvepiantį gėlės žiedą, užtinkame ne eilinį epizodą, kuris mus pralinksmina, akimirkai at-gaivina, duoda progą nusišypsoti. Štai, tame mus ly-dinčiame kasdieniniame sū-kuryje, trys tokie epizodai.

1920 m. laikotarpyje Churchillis buvo britų finan-sų ministru, Anglijoje vadi-namuoju Chancellor of the Exchequer. Pasikvietęs į savo kabinetą ministerijos vyriausią ekonomistą, jis no-rėjo sužinoti, kiek britų im-perijai kaštavo ką tik pasi-baigęs Pasaulinis karas ir kiek laiko truktų tokį apskai-čiavimą padaryti. Trumpai pagalvojęs, ekonomistas at-

rėti skirtumą tarp presiden-tinių rinkimų ir "užgavėnių karnavalo". Kandidatai, ku-rie tokio skirtumo nežino, neturėtų būti patikėti jo-kioms atsakingesnėms pa-reigoms.

Reikia atrinkti "pelus nuo grūdų". Kol to nebus padaryta, tai nebus galima jokio rimtesnio darbo dirbti. Aukščiausioji Taryba tuo pasižymėjo, už tai kraštą į ekonominį chaosą atvedė. Linkėtina, kad naujai išrink-tas prezidentas, su vyriausy-bės pagalba sugebėtų iš to klystkelio kraštą išvesti!

sakė: "Ne apytikrios sumos niekas nežino. Aš pats su savo kolektyvu turėčiau dirbti apie dešimtmetį, iki karo išlaidas apskaičiuotu-me." "Ak, taip", sukrenkštė Churchillis. "Ar nėra būdų apskaičiuoti greičiau?" "Nė-ra", tvirtino ekonomistas ir su profesiniu įgudimu paaiš-kino kodėl. Churchillis jam padėkojo ir tuoj pat, pakėlęs telefoną, paskambino minis-tro pirmininko sekretoriui: "Prašu pranešti ponui mi-nistrui pirmininkui, kad šiandien 3-čią valandą jam galėsiu pristatyti karo nuo-stolių apskaičiavimus!" Tai išgirdęs ministerijos ekono-mistas nutirpo: "Pone minis-teri, pone ministeri, jūs ma-nęs nesupratote..." Šypso-damasis Churchillis jį nu-traukė: "Aš jus puikiai su-pratau, nesibaiminkite! Aš ministrui pirmininkui už va-landos pasakysiu savo spė-jamą nuostolių sumą... Gi truks bent 10 metų įrodyti, kad aš šiandieną klydau!"

Šis epizodas anglų spau-doje yra vadinamas Chur-chillio teorema.

1964 m. Amerikos žymi Random House knygų lei-dykla buvo beleidžianti Da-vid Wise ir Thomas Ross parašytą "Nematoma val-džia" knygą apie CIA – Amerikos slaptosios žval-gybos agentūros užkulisius. Vieną dieną leidyklos pre-zidentui paskambino CIA viršininkas John McCone.

"Žinote, nėra sveika skelbti, ką CIA daro ir kaip vei-kia... Tačiau dėl tos jūsų leidžiamos knygos mes ne-norime draskytis, eiti į teis-mus, nereikia pyktis. Ar lei-dykla sutiktų, kad CIA nu-pirktų visą dabar spausdina-mos knygos laidą?" "Pui-ku!", nedvejojęs sutiko lei-dyklos prezidentas Bennett Cerf: "Kai tik nupirksite, mes tuoj išspausdinsime antrą ir trečią laidą! Leidyk-lai bus puiki rinka!" Dery-bas čia nutraukė CIA virši-ninkas, jis savo pasiūlymą atsiėmė...

Jau paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, bet Gorba-čioviui Lietuvos Respubli-kos dar nepripažinus, Wash-ingtono televizijos stotyje Lietuvos tuometinį Pasiun-tinį, Stasį Lozoraitį, 1991 m. užkalbino sovietų am-basados pareigūnas: "Ką jūs, lietuviai, čia dabar ne-rimstate su nepriklausomy-be, su suverenitetu? Juk prieš Pirmąjį pasaulinį karą Lietuva irgi buvo caristinės Rusijos dalimi..."

"O kodėl jūs sustojate kaip tik prie to istorijos pe-rijodo?" šypsodamasis pa-klausė Stasys Lozoraitis: "Atsukime laikrodį keletą šimtmečių atgal, kai dide-lius Rusijos plotus valdė Lietuva! Tai kaip čia dabar, pagal istoriją, su Sovietų Sąjungos teritorija, su suve-renitetu?"

1992-XII-30

C. MIŁOSZ KĖDAINIUOSE

(Atkelta iš 1 psl.)

Būdamas ne tik Lietu-vos, bet ir visos Europos centrinėje padėtyje (taip ne per seniausią nustatę pran-cūzų geografs), Kėdainių kraštas suvaidino nemažą vaidmenį Lietuvos istorijoje ir davė nemažą pasižymėju-sių žmonių. Be jau čia iš-vardintų galima dar paminė-ti Kanauninką Mykalojų Daukšą, etnografą Mikalojų Katkų, archeologą Tadaugirdą, atsiminimų auto-rių Jokūbą Geistarą, solistą Ipolitą Nauragį, literatūrolo-gą Jurgį Lebedį, poetą Ge-diminą Jokimaitį ir kt.

Gerai, kad susiorganiza-vo Kėdainių Kraštiečių klu-bas. Jam darbo bus į valias. Man atrodo, teisingai savo laiške rašo to klubo pirmi-ninkas, kad kėdainiečiai vi-sados pasižymėdavo narsu-mu ir tolerancija. Gal dėl to Kėdainiuose taip gražiai su-gyveno tiek daug įvairių re-ligijų maldos namų, net ir muzulmonų mečetė su savo aukštai į dangų šaunančiu minaretu.

NEW YORK TIMES STRAIPSNIS APIE LIETUVĄ

Vertė Antanas Butkus

Pereitų metų pabaigoje vienas iš įtakingiausių Amerikos dienraščių "New York Times" atspausdino savo specialaus korespondento Stephen Kinzer straipsnį "Lietuva nutarė išbandyti lanksčią politiką". Šis straipsnis parašytas pasikalbėjus Vilniuje su naujuoju užsienio reikalų ministru Povilu Gyliu.

Šį straipsnį išverčiau pažodžiui, norėdamas atkreipti Dirvos skaitytojų dėmesį į tendencingą P. Gyliaus, buvusios vadovybės veiklos vertinimą. Straipsnyje daug ne tikslumų. Ir faktinėje straipsnio dalyje, ir citatose, kažin ar ryškinta, kokia bus naujos vyriausybės užsienio politika, o nuo jos didžia dalimi priklausys ir ekonominių klausimų sprendimas. Be to, pažymėtina, kad Nepriklausomos Lietuvos idėja negalėjo būti atsieta nuo žmonių, kurie kelis dešimtmečius išgyveno okupacijoje.

Straipsnio vertimas

Naujasis Ministrų kabinetas bandys labiau pragmatinę politiką su buvusiais eks-komunistiniais kraštais. Lietuva, kuri daugiau kaip prieš mėnesį su didele persvara išrinko naują vyriausybę ir jos užsienio reikalų ministras pareiškė, kad bandys naują, atvirą ir pragmatinę užsienio politiką. Gal būt mes buvome per daug idealistiški, – sako naujasis užsienio reikalų ministras Povilas Gylys, – dabar būsim daugiau lankstūs". Jis yra 44 metų Vilniaus Universiteto tarptautinės ekonomikos profesorius.

Kaip ir daugumas naujo kabineto narių, iki šiol neturėjo vyriausybinių, administracinio posto. Kaip daugelis ministrų, kurie sudaro naują vyriausybę, P. Gylys buvo parinktas dėl jo kompetencijos tarptautinės ekonomikos klausimais, o ne dėl politinių pažiūrų. Kad ne diplomatas, o ekonomistas parinktas šiam postui, nėra atsitiktinumas. Per paskutinius du metus Lietuvos pramonės gamyba sumažėjo pusiau, o žemės ūkis – dar stipriau. Ponas P. Gylys savo veikloje pagrindiniu laiko ne politinių, o ekonominių uždavinių sprendimą. Jo nuomone Lietuvai reikia įstatymų, kurie apsaugotų užsienio investicijas. Kaip pareiškė P. Gylys, dabartiniai įstatymai draudžia užsieniečiams būti žemės savininkais. Tą reikia pakeisti. Sunkvežiminių vairuotojai 30 valandų laukia prie Len-

kijos sienos, kad įvažiuotų į Lietuvą. Taksų politika nepalanki investicijoms ir tie dalykai turės būti pakeisti. Didžioji dalis Lietuvos eksporto eina į Rytų Europą ir buvusias Sovietų sąjungos respublikas ir taip pat viskas importuojama iš Rytų Europos. 95% naftos irgi iš Rytų.

Ankstesnė Aukščiausioji taryba, vadovaujama V. Landsbergio, turėjo šaltus santykius su Rytiais. Arti 50 metų Lietuva buvo Sovietų sąjungos dalis, kas apsprendė pono V. Landsbergio šaltumą ir jis nenorėjo artimų santykių su Maskvos vyriausybe. Kaip pareiškė P. Gylys, – "iki dabar Maskvoje nėra ambasadoriaus. Nėra jo ir Baltarusijoje, kuri kaimynė, ir Kazachstane, kuris pateikia žaliavas mūsų tekstilės pramonei. Neturime ambasadoriaus Estijoje, kas iš tiesų nelogiška. "P. Gylis pasakė, kad tarsis su Estija ir Latvija, kaip Baltijos kaimynais, dėl laisvos prekybos ir muitų. Šios šalys turi būti draugais ir bendradarbiauti. Iki šiol neturėjom jokio supratimo, kaip ekonomiškai integruotis į šiuos kraštus.

Lietuvos uostas Klaipėda yra vienintelis neužšalantis uostas Pabaltijy ir jį reikia padaryti tranzito tašku, per kurį būtų galima siųsti krovinius į buvusias Sovietų sąjungos respublikas ir imti iš jų. "Mes esame idealus tranzito punktas iš Vakarų į Rytus. Iki šiol to neįnaudojom, o tą reikia greit padaryti. Nauja Lietuvos vyriausybė turės sulėtinti perėjimą į laisvą rinką, bet ji vis tiek lieka galutiniu tikslu. Atsižvelgiant į tai kiek reikia pakeisti ir padaryti esame pokarinėje situacijoje. Nereikia suprasti, kad atsisakome nuo laisvos rinkos, bet reikia žiūrėti, kad žmonės nebadautų ir turėtų darbą. Lietuvoje visi turtingi žmonės laikomi mafijozais".

Buvusios valdžios nacionalistinė politika privedė prie naftos ir kitų žaliavų tiekimo nutraukimo. V. Landsbergis ragino žmones pakęsti šiuos sunkumus, kad Lietuva galėtų persiorientuoti į Vakarus. Praėjusių rinkimų rezultatai rodo, kad dauguma lietuvių pritaria daugiau pragmatinei politikai.

Praėję metai rodo, kad Nepriklausomos Lietuvos idėja buvo svarbiau, nei Lietuvos žmonės, – pasakė P. Gylys. Ir tai nėra teisinga,

Chicagietis fotografas Jonas Tamulaitis, kurio nuotraukų telpa ir "Dirvoje", per jo parodos atidarymą Vilniuje kalbasi su JAV ambasados darbuotoju Lietuvoje A. Rimu.

– pabrėžė. Tautinis identitetas – svarbu, tačiau pirmoje eilėje žmonės, kuriems reikia pavalgyti ir apkūrenti namus".

Nors A. Brazauskas rinkimuose į Seimą laimėjo absoliučią daugumą ir galėtų sudaryti kabinetą iš savo partijos žmonių, parinko į Vyriausybę ir nepartinius, ir kitų partijų narius. "Yra didelė gėda mūsų šaliai, kad iki šiol, kurie buvo opozicijoje Vyriausybei, buvo laikomi Lietuvos priešais, – pasakė P. Gylys. Dabar priimtina idėja, kad reika-

linga ideologijų įvairovė".

Kaip ir prezidentas A. Brazauskas, ponas P. Gylys priklausė buvusiai kompartijai. Bet jis pabrėžė, kad nauja Vyriausybė neturi jokių komunistinių tendencijų. Didelis skirtumas tarp Rusijos ir Baltijos valstybių yra tas, kad mes niekada nepritarėme komunistinei ideologijai, – pasakė P. Gylys. – Net ir mano karta gimusi po karo suprato, kad Lietuva buvo okupuotas kraštas. Dabar nėra jokios politinės jėgos, kuri norėtų sugrįžti į senąją ideologiją".

sampratos demokratinę santvarką, paremtą asmens apsauga ir žmonių gerove.

II. Sudaryti sąlygas individualiems aukotojams paveikiau Lietuvai padėti.

III. Pirmoje eilėje remti tokius projektus, kurie duotų progą Lietuvos jaunimui tinkamai pasiruošti dirbti Lietuvos gerovei: ūkio, technikos, gamtos apsaugos ir panašiose srityse.

IV. Remti Lietuvos aukštojo mokslo institucijas sąryšyje su čia anksčiau minėtais uždaviniais.

V. Remti Lietuvos mokyklas ir mokytojus, siekiant atsikratyti sovietinio galvojimo ir kitų sovietinės sistemos įteigtų neigiamų ypatybių.

VI. Skatinti Lietuvos jaunimo tautinį susipratimą, remiant lietuvišką patriotinių organizacijų veiklą.

VII. Remti pastangas, skatinančias lietuviškos šeimos ugdymą.

VIII. Pirmenybę skirti konkrečioms ir didesnio masto projektams.

IX. Lėšas skirstant, pirmenybę skirti buvusių partizanų, Sibiro tremtinių ir politinių kalinių šeimoms, per jų organizacijas.

X. Šių gairių ribose, remtinių projektų iniciatyva laukiama iš Lietuvos. Tautos Fondo Taryba svarsto ir tvirtina projektus, atsižvelgdama į aukotojų pageidavimus.

XI. Lėšas skirstant laikomasi Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstybių nuo mokesčių atleidžiamoms organizacijoms taikomų įstatymų ir taisyklių.

Tautos Fondo Taryba

LIETUVIŲ VISUOMENĖS ŽINIAI

Lietuvai atgavus valstybinę nepriklausomybę VLIKas (Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas) atlikęs savo uždavinį užbaigė pusšimtį metų trukusią veiklą.

Glaudžiai su VLIKu bendradarbiavęs TAUTOS FONDAS yra pasiryžęs tęsti savo darbą, nevalstybinėje ir nepolitinėje srityje padėdamas Lietuvą ir jos žmones vaduoti nuo ekono-

minių sunkumų bei dvasinės žalos, padarytos Lietuvai ir lietuviui per penkias dešimtis okupacijos metų.

Tautos Fondo Tarybos posėdyje 1992 metų gruodžio 13 dieną priimti sekan-

ATEITIES VEIKLOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI:

I. Remti tas Lietuvos pastangas, kurios siekia ugdyti ir įtvirtinti Vakarų valstybių

Tautos Fondo Tarybos pirmininkas Algirdas Sparauskas (kairėje) ir Tautos Fondo Valdybos pirmininkas Aleksandras Vakselis

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

APIPLĖŠTA MOTINYSTĖ

Antanina Varkalaitė – Baltrušienė

(Tęsinys iš praėjusio
numerio)

Likimo rykštė dar tebe-
kybojo viršum manęs. Ne-
praėjo nė metai, kai išiveržė
milicininkas ir išsivedė ma-
ne į saugumą. Paskui nuga-
beno į Kauno kalėjimą. Tar-
dė, kur vyras, su kuo pabė-
gau, su kuo bendravau ir t.t.
Kankinama tylėjau. Mano
draugė I. Bolvočienė laimin-
gai išsisaugojo.

Devynmečio sūnelio Al-
gimanto neleido imti į ka-
merą, sakė kad bus nukreip-
tas laikinai į vaikų namus.
Vėl širdį draskantis atsisky-
rimas... O gal vaiką kaman-
tinės, grasins atkišę šautuvą,
kad pasipasakotų. Skau-
džios, neramios mintys ne-
apleido nė minutei.

Vis dėlto tardytojas leido
perduoti sūnų giminėm, bet
paskambinusi telefonu, nie-
ko nesuradau. Prisiminiau
studijų laikų bičiulius, gy-
dytojų Tiknių šeimą. Per-
balęs atėjo į saugumą iš-
kviestas gydytojas Pranas
Tiknius. Nuraminau, kad
jam pavojus negresia, mal-
davau laikinai priglausti ma-
no sūnelį. Vargšas Algėlis
išėjo su jam visiškai nepa-
žįstamu žmogumi, o mane
sargybinis nulydėjo į kame-
rą. Sunku išivaizduoti, kas
dėjosi trapioje vaiko sieloje.

Kauno kalėjime – žiau-
rūs naktiniai tardymai. Ap-
vaizda davė stiprybės – iš-
tvėriau kankinimus. Per
naktines kratas mus išreng-
davo visas nuogai, "išpurty-
davo" patalus. Mano vati-
nės pagalvės kamputyje ap-
tiko pieštuką ir skiautę po-
pieriaus. Rytojaus dieną
pranešė, kad už draudžiamą
daiktų laikymą ir "grubų"
elgesį su tardytoju esu bau-
džiama dešimčiai parų kar-
cerio. (Tardytojui buvau
pareiškusi, kad neverstų ma-
nęs imtis niekšingo darbo.)

Vesdamas į rūšį, prižiū-
rėtojas liepdavo nusukti vei-
dą į sieną prasilenkiant su
kitais kalininiais ir rankas lai-
kyti už nugaros. Užrakino
siauroj, tuščioj cementinėj
landynėj, be kėdės, be guo-
lio. Kampe stovėjo vienin-
telis daiktas – "paraša", at-
stojanti tualetą. Kartais pri-
sėsdavau ant jo, kai imdavo
linkti sutinusios kojos.
Skaudėjo dar Šiaurėje pa-
žeistus inkstus. Ilgos valan-
dos, prastovėtos drėgnam
šaltam urve.

Prižiūrėtojas retsykiais
atnešdavo kiek daugiau
karšto vandens ir normuotą
duonos gabalėlį. Vis žiūrė-
davo pro "vilko akį". Naktį
kelioms valandoms įvilkda-
vo žemutį medinį gultą, pri-
menantį karstą. Patalo ne-
buvo jokio, tačiau ir be jo

kietas gultas toms penkioms
valandoms man atrodė kaip
minkščiausia lova.

Ištėriau septynias paras.
Leisgyvę išvedė atgal į try-
liktąją kamerą, kuri jau ne-
beatrodė tokia niūri. Iš kar-
cerio išleido trimis paromis
anksčiau, nes "gerai elgiau-
si": nespardžiau durų, neli-
pau ant grotų, garsiai nekei-
kiau savo nelaimės kaltinin-
kų, ką nuolat girdėdavau
sklindant iš kitų karcerių.

Po kelių dienų – vėl nak-
tiniai tardymai. Tardytojas
buvo kitas. Vėl pasiūlymai
dirbti "didžiosios tėvynės"
labui, žadant laisvę, butą,
sūnų. Ant stalo – į mane
nukreiptas pistoletas.

Viena kalinė dažnai bū-
davo iškviečiama tardymui
dieną į miestą. Kartą ji pa-
pasakojo jog dažnai mato
baltaplaukį garbanotą ber-
niuką, žvelgiantį į kalėjimo
vartus ir stumdantį grindini-
u geležinį ratuką. Puoliau
ją bučiuoti lyg artimiausią
žmogų, – juk ji matė mano
sūnų!

Kitą dieną išgirdau ber-
niukiško žaislo – ratuko
žvangėjimą. Šokau prie gro-
tų. Išvydau savo vyresnėlį,
sušukau "Algėli!" Mūsų
ašaroti žvilgsniai susitiko...
Bokšto sargybinis kažką
riktelėjo, vaikas nudardėjo
tolyn.

Šitaip kurį laiką pasima-
tydavau su sūnumi, atriden-
davusiu savo ratuką priešais
kameros grotas. Tai buvo
lyg nebylus mūsų sielų su-
artėjimas. Pirštais siūda-
vau jam savo bučinius. Šir-
dis, rodės, plyš iš sielvar-
to...

Mūsų "pasimatymus" pa-
stebėjo prižiūrėtojas. Kitą
dien išvedė į dar drėgnesnį,
dar mažesnį karcerį. Buvau
palaužta ir fiziškai ir dvasi-
škai. Skaitinėju ant sienų
kalinių išdraskytus prakeiks-
mus kankintojams, žvėriš-
kiems tironams. Buvo ir
gražių lyriškų posmų, šir-
dies skundo apipelėjusiai
karcerio sienai.

Pavasariį paukščiai į tē-
viškę grįžta,

O mes ar sugrįšim kada?

Už grotų gelžinių mūs
bėga jaunystė.

O kas mus į laisvę iš-
ves?..

Sykį prižiūrėtojas slapta
padavė man gabaliuką cuk-
raus ir bliūdelį vandens.
Supratau: iš gailesčio man,
vos besilaikančiai ant pamė-
lusių kojų. Ir tarp žvėrių
buvo žmogiškumo trupinė-
lių.

Nuovargis lenkė prie žė-
mės. Kada gi įneš gultą?

Žiūrėjau į mėlyno dangaus
lopinėlį – vienintelį niūrių
dienų pragiedrulį. Klaidžio-
jau prisiminimuose apie vy-
rą, vaikus, apie aną laimin-
gą gyvenimą. Nerimavau
dėl jaunėlio, kaip jis? Kalti-
nau save, kad per daug tikė-
jau, jog savo Lietuvoj rasiu
laisvę, kad tie septyneri me-
tai, lyg baisioji kelionė ang-
lių sandėly, liks tik siaubin-
gas sapnas. Maniau, būsiu
reikalinga, laukiama, sava.
Deja, laukė tik naujas kartus
nusivylimas, naujos žaizdos
širdy. Ar ištversiu? Gal ma-
no kentėjimai – pašauto
paukščio agonija?..

Staiga atsiradė metalinės
durys. Mane išvedė iš kar-
cerio, neišbuvus nė keturių
dienų. Žiaurus prižiūrėtojas
rėkė, kad per lėtai einu, pa-
stūmė nuo geležinių laiptų,
spardė kojomis, kad nepasi-
keliu. Šiaip taip pasiekiau
savo kamerą. Kalinės sušil-
dė savo užuojauta, tiesė ran-
kas su duona, lašinių gaba-
lėliu, obuoliu. Garuojantis
viralas atgaivino. Kameros
draugės padėjo užsiropšti į
kamputį ant antro aukšto
narų, žadėdamos budėti ir
ispėti, kada pro "vilko akį"
žiūrės prižiūrėtojas. Dieną
ant narų gulėti buvo drau-
džiama.

Kameroje nr. 13 buvo
beveik visos lietuviškos. Ke-
lios sėdėjo už pabėgimą iš
tremties, kitos – už grūdų
duoklės neatidavimą val-
džiai, miestietės – už kažko-
kias buhalterines sąskaitas,
buvo kelios rusės, pora len-
kių. Daugiausia draugiškos,
padorios moterys. Jaunai
merginai grėsė aštuoneri
metai už tai, kad ji, gabenda-
ma iš tėvų lauko kopūstus į
kolūtkio sandėlį palei savo
namus išmetė aštuonias gal-
vutes septyniom alkanom
bumom. Tėvas buvo areš-

Marijampolėje, netoli nuo Antaninos Varkalaitės – Baltu-
šienės tėviškos namų, yra tremties kančias ėjusiems paminklas,
kurio lentoje įkalti poeto Antano Miškinio eilėraščio žodžiai:

Naktinių tardymuos melu apraizgė
Ir smurtu vertė nekaltus išduot.
Nuo gimto kelmo su krauju mus plėšė,
Sumindė batais kaustytais žaizdas.

tuotas, serganti motina na-
mie su šešiais mažamečiais.
Kaip skaudžiai dėl jų raudo-
jo toji mergina. – buvo vie-
nintelė maitintoja. Ryškiai
menasi žilagalvės dzūkės
veidas: ji su rykšte išvarė
atėjusius kirsti jos pasėtą
javą, sakydama: "Pati sė-
jau, pati ir pjausiu. Šalin,
plėšikai!" Jai buvo sunku
suvokti naująją tvarką. Čia
pat, lauke, ją suėmė, ir ji at-
sidūrė mūsų tarpe su prijuos-
te, su klumpėm kaip stovė-
jusi, išplėšta iš savojo lizdo
nuo vaikų. Beje, josios vy-
ras irgi jau buvęs suimtas.

Ir dabar matau Kauno
kalėjime sutiktas prieš ketu-
riasdešimt metų tris jaunu-
tes mergaites, iš tremties su-
gautas pabėgėles. Visos bu-
vo ištremtos 1941-aisiais.
Onutei Isoraitei tada buvo
10 metų, jos sesutei Marytei
– 14, ištremtos kartu su pa-
mote. Trečioji J. Griškūnai-
tė, didelė knygų mėgėja.
Jos tėvai žuvo Šiaurėje. Pa-
ti jų jaunystė vyto kalėjime,
o ateity dar laukė treji metai
lagerio ir amžinas ištėrimi-
mas.

Tokia buvo anuometinių
valdovų teisė ir sąžinė. Re-
gėdama žiaurias neteisybes,
žvėrišką elgesį su tautie-
čiais, pradėjau lyg mažiau
jausti savo pačios sielvartą.
Nejaugi dar ilgai tęsis šitoks
piktos valios siautėjimas!
Viešpatie, apšviesk tiro-
nams protą!

Nelaiminga mano Tėvy-
ne, nekaltai skriaudžiami
mano broliai ir sesės... Ne-
buvo žmoniškumo. Deja,
deja. Žmoniškumas, gailes-
tingumas tuometiniams ko-
munizmo kūrėjams buvo tik
silpnos dvasios apraiška.
Jokio pasigailėjimo klasi-
niam priešui! Dieve, kokie
gi mes klasiniai priešai?!

(Bus daugiau)

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro pas-
kutinė poezijos knyga, išlei-
ta Vilties Draugijos, įrišta į
kietus viršelius ir sukrauta
Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po
10.00dol. ir gaunama šiuo
 adresu: DIRVA
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Lietuvos jaunimas lapkričio 7 d., eisenoj Vilniuje, taip pajuokia Lenino partijos "begalinius"
laimėjimus.

SKAUSMUOSE GIMUSIOS TAUTOS KRAŠTE

Henrikas Stasas

(Tęsinys iš praėjusio
numerio)

Katedros vidus taip pat labai puošnus, ypač jo ornamentika labai primena Ispanijos katedras. Labiausiai artima ispaniškajam stiliui metalinė grota, kuri skiria vargonus ir chorą nuo likusios katedros dalies. Puošnumu čia kaip tik norėta išskirti ano meto Naujojo pasaulio turtingumą. Katedroje taip pat nemaža garsiųjų meistrų tapybos darbų, medžio drožinių, aukso ir sidabro ornamentikos.

Rytinę Zacolo aikštės dalį užima didingi valdžios rūmai, meksikiečių dar vadinami Hidalgo varpais. Mat rūmuose patalpintas laisvės varpas, kuris čia atvežtas iš žinomo Meksikos laisvės kovotojo kun. M. Hidalgo parapijos. Nepriklausomybės dieną, rugsėjo 15, varpo skambėjimu, kasmet miesto gyventojams primenama šios šventės reikšmė. Rūmuose kadaise gyveno Hernan Cortez, o dabar čia reziduoja Meksikos prezidentas (mano lankymosi metu buvo prez. Miguel de Madrid).

Pastatas senas, statytas ant Montezumos rūmų pastatų. Erdvus keturkampis kiemas apsuptas keturių aukštų rūmų arkadomis, labai primena maurų architektūros alkazarus. Iš kiemo užlipome į antrąjį aukštą už kurio arkadų sienos paverstos tikra meno galerija. Visas sienas čia dengia garsaus Meksikos dailininko – muralisto Diego Rivera freskos. Šiam nepaprastai dideliu darbui dailininkas paskyrė net 16 kūrybinių metų ir freskomis čia atvaizdavo visa Meksikos istoriją. Tačiau tarp istorinių scenų čia nemaža įamžinta ir meksikiečių gyvenimo buities bei šios tautos civilizacijos plėtotės momentų.

Freskų menas po revoliucijos buvo Meksikoje labai išplitęs ir daugiausia skiriamas liaudžiai. Revoliucinė valdžia tada gausiai freskomis dekoravo valdžios ir viešus pastatus, kaip mokyklas, auditorijas ir t.t.

Diego Rivera buvo vienas iš garsaus Meksikos dailininkų kolektyvo, kurie pro pagavo mene naujas idėjas ir modernųjį meną. Žymiausi jų buvo trys: Alfaro Siqueiros, Jose Orozco ir Diego Rivera. Visi jie buvo komunistai. Siqueiros buvo užsispyręs stalinistas ir kėsinosi net nužudyti Leoną Trotskį, kuris tuo metu gyveno Meksikoje. Rivera be to turėjo ypatingą meilę indėnams ir praeičiai dar prieš ispanams atvykus į šį kraš-

tą. Nors revoliucijos metu jis buvo Paryžiuje, tačiau grįžęs po revoliucijos labai aktyviai reikėsi komunistų partijoj. Tad nenuostabu, kad jo freskose svarbiausį elementą sudaro ūkininkai, darbininkai, kareiviai žygiuojantys su raudona vėliava ir t.t.

Beveik visa jo kūryba reiškiasi ant sienų, kurią visą sudėjus užimtų daugelį hektarų ploto. Tai buvo nepaprastai produktingas dailininkas, kurį galima lyginti su Picasso ir S. Dali. Nemažai jo kūrybos yra ir Amerikoje, New Yorke, San Francisco, Detroite ir kitur.

Susipažinę su Riveros frescom grįžome atgal į Zacolo aikštę, kurioje šalia rūmų, aikštės kampe, stovi išpūdinga žalvario skulptūra, primenanti Meksikos įkūrimo istoriją.

1300 metais iš šiaurės vakarų į šią vietą atkeliavo karinga aztekų gentis ir įkūrė čia Tenochtitlan miestą, kuris vėliau tapo aztekų sostine. Mat dievai liepė aztekams statyti čia miestą, nes jie čia rado ant kaktuso nutūpusį erelį su gyvate snape. Aztekai nieko nelaukdami ir pradėjo tuojau Taxcoco ežero salose statyti miestą. Kolombui pasiekus šį kontinentą, Tenochtitlan jau buvo išaugęs į didelį miestą, ir aztekų civilizaciją klestėjo plačioj Montezumos šaly. Tačiau ispanams užkariavus aztekus, Tenochtitlano miestas buvo sunaikintas, šventovės išgriautos ir ant miesto griuvėsių buvo statomi rūmai naujiems valdovams.

O aztekų erelis su gyvate snape liko šio miesto simboliu ir Meksikos valstybės herbu. Išpūdinga erelio ir gyvatės skulptūra ir dabar puošia rytinį Zacolo aikštės kampą.

Iš šios aikštės vykome toliau rožinės spalvos zonos gatvėmis iki netolimos Paseo de la Reforma, kuri laikoma šio miesto Champs – Elysees. Tai tikrai viena gražiausių Mexico City gatvių su daugybe istorinių paminklų, gėlynų ir stilingų pastatų. Joje daugybė prabangių krautuvų, bankų, kinų, viešbučių, kelionių biurų ir lėktuvų bendrovių. Sakome, kad ši gatvė praves ta karaliaus Maksimilijono įsakymu, kad jis galėtų trumpiausiu keliu pasiekti miesto centrą ir Chapultepec parką.

Šios gatvės gale ir Insur-

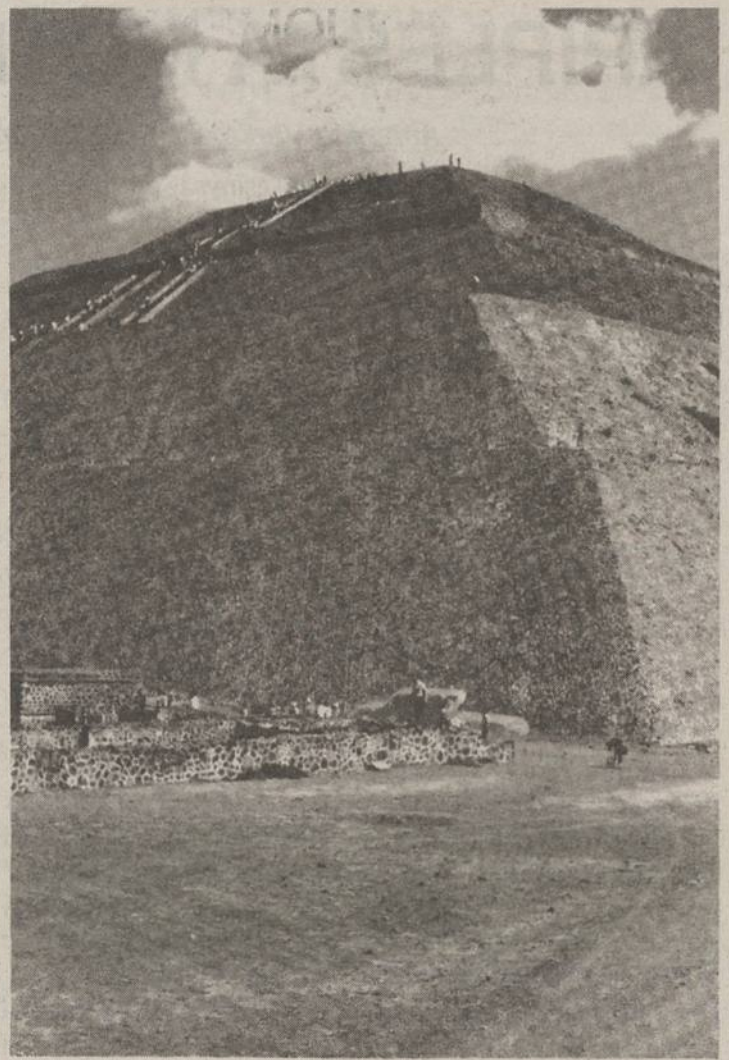
gentes gatvių sankryžoje iškyla didingas paskutiniojo aztekų karaliaus Cuauhtemoco paminklas. Kiek toliau kitas paminklas skirtas naminiui Meksikos nepriklausomybei. Meksikiečiai jį paprastai vadina "el angel", nes šio paminklo 45 m. kolo ną puošia paausuta moters skulptūra, kuri saulės nušviesta atrodo lyg angelas. Prie kolonos pagrindo didžiulės skulptūros laisvės kovotojų: Hidalgo ir Guerrero.

Paseo de la Reforma prasideda senoje miesto dalyje, vadinamoje Tlaltelolco. Ka dais šioje vietoje, dar ekzis tuojant Tenochtitlano miestui, veikė didelė prekyvietė ir kaip kronininkas Bernal Diaz del Castillo rašo, čia buvo galima pirkti kiek norint vergų, kuriuos čia atveždavo portugalai iš Gvinėjos. Tačiau dabar toje miesto dalyje yra garsioji Plaza de las Tres Culturas – Trijų kultūrų aikštė su dar likusiom aztekų kultūros liekanom. Mat šioje vietoje vyko paskutinis lemiamas artekų ir ispanų mūšis, kuris išsprendė šių dviejų kultūrų likimą.

Šiam istorinam įvykiui prisiminti varinėj lentelėj įrašyti šie žodžiai: "Šioj lemiamoj kovoj nebuvo nei laimėtojų, nei pralaimėtojų, o tik skausmuose gimstanti meksikiečių rasė." Tad meksikiečiai šiandien ir laiko save atskira rase ar tauta. Gyventojų dauguma ispanų kalbą laiko tik antrąja ir tvirtina, kad tik maža dalis jų yra grynai europiečių kilmės. Tautos pagrindą sudaro aztekai, nahuatai, majai, zapotekai, mazatekai ir kt.

Trijų kultūrų aikštė labai charakteringa Meksikai, nes ji kartu ir simbolizuoja tris šio krašto epochas, kurios taip lemiamai paveikė jų kultūrą ir gyvenimą. Pirmoji epocha – aztekų, indėnų, antrojo – kolonialinis perijodas ir trečioji – 20-tas amžius.

Šią pirmąją aiškiai liudija aztekų šventovės, piramidės bei kitų didelių statybų liekanos, antrąją – barokas ir krikščionybė, o trečiąją – naujoji miesto statyba, kuri ypač ryški didelių gyvenamųjų blokų architektūroje. Šiuos esame matę vykdam į senamiesčio didžiulę suvenyrų parduotuvę. Kaip gidas pastebėjo, ši pastatų kompleksą sudaro 50 butnamų su 12000 butų, kuriuos architektas Mario Pani simetriškai išvedęs su senąja šventykla. Iš Paseo de la

Teotihuacan archeologijos žonoje Saulės piramidė.

H. Staso nuotr.

Reforma autobusas pasuko į Chapultepec parką, nes šiaurinė jos dalis eina per patį parką.

Parkas užima didelį 50 akrų plotą, ir šio miesto gyventojams yra vienintelė žalia oazė, kurioje gali atsigalvinti nutolę nuo miesto dūmų, triukšmo, karščio ir miesto monotoniškos aplinkos. Mexico City gyventojams šis parkas tolygiai reikšmingas, kaip londoniečiams Hyde parkas, ar Madrido gyventojams Retiro parkas. Todėl čia savaitgaliais susirenka apie 1/2 mil. šio miesto gyventojų. Ši vieta jau ir aztekų laikais buvo žinoma, nes parko pavadinimas jų kalba reiškia žiogų aukštuma.

Šalia natūralios gamtos ir gražių pavėsingų alėjų bei gėlynų, tvenkinių ir paviljonų yra taip pat daug vietos skiriama ir sportui. Ypač vandens sportui, gimnastikai ir įvairiems žaidimams. Parkas visada pilnas žmonių, tarp kurių, žinoma, netrūksta ir vertelgų su dideliais telkiniais spalvuotų balionų. Parke daug įvairiausių medžių, žydinčių krūmų ir dekoratyvinių subtropinių augalų. Tarp didelių jakarandų ir žydinčių bougainvilių iškyla didesnį architektūriniai pastatai, kaip istoriniai muziejaus rūmai ir kt. Esama net tokių senų medžių, po kuriais, sakoma, Montezuma pokyliaęs.

Iš parko važiuojame toliau per gražias aukštumas su dekoratyvine šio krašto augmenija ir ištaigingomis vilom. Tai nelyginant Hollywoodo Beverly Hills rajonas. Čia taip pat gyvena

daugelis kino teatro žvaigždžių bei miesto aristokratija.

Taip maloniu žavesiu slinko saulėta popietė ir vis įdomesni, spalvingesni vaizdai džiugino akis. Netrukus sustojome prie kito šio miesto kultūros ir prabangos objekto – Meksikos antropologinio muziejaus. Iš autobuso išlipus į akis krito simbolinė muziejaus skulptūra, kuri čia jakarandų medžių pavėsyje sutinka muziejaus lankytojus. Tai imponuojanti, rūstaus aztekų lietaus dievo Tlaloc skulptūra, iškalta iš juodos vulkaninės uolos, 7 metrų aukščio ir sverianti 170 tonų. Prieš muziejų didžiulė aikštė, kiek toliau pakilesnė terasoje muziejaus pastatas. Modernus ir didelis pastatas labai įdomus savo architektūrine forma ir statybinių medžiagų kombinacija, kur sutelkta daug betono, marmuro, stiklo ir sintetinių medžiagų.

Sakyčiau, kad muziejus turėtų būti kiekvieno turistų pirmąjį lankymo vietą. Viduje labai logiškai išplanuotos salės ir skoningai išdėstyti eksponatai, taip kad lankytojas nenuobodžiaus, bet labai imponuojančiai supažindinamas su Meksikos praeitimi. Trumpu laiku, žinoma, neįmanoma viską pamatyti ir įvertinti. Norint plačiau susipažinti su gausybe ten esančių eksponatų, reiktų daug laiko pašvesti. Daugumas archeologinių radinių siekia toli prieš Kolombo laikus.

(Bus daugiau)

KARIUOMENĖS MINĖJIMAS DETROITE

Detroito Ramovėnų skyrius, talkininkaujant. Stasio Butkaus, Švyturio Jūrų kuopų Šauliams ir Birutietėms 1992 m. lapkričio mėn. 22 d. ir 1992 m. gruodžio mėn. 6 d. suruošė Lietuvos kariuomenės 74 metų atkūrimo minėjimą Šv. Antano bažnyčios lietuvių parapijos patalpose, 3565 W. Vernor Hwy., Detroito.

Lapkričio mėn. 22 d. 10 val. 30 m., sekmadienį, parapijos kleb. kun. Alfonsas Babonas Šv. Mišias aukojo už mirusius ir gyvus Lietuvos karius, pasakė pamokslą. Parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Šližio, giedojo giesmes.

Organizacijos, veikiančios prie Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčios, su savo ir Amerikos vėliava dalyvavo Šv. Mišiose. Skaitinius skaitė Detroito Švyturio Jūrų Šaulių kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas.

Gruodžio mėn. 6 d. 12 val. 15 m. sekmadienį parapijos salėje vyko akademija.

Akademiją pradėjo ir vadovavo Detroito Ramovėnų valdybos skyriaus ir Šaulių S.C. išeivijoje valdybos pirmininkas Mykolas Abarius. Kleb. kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo invokaciją. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti kovotojai, žuvę dėl Lietuvos laisvės. Detroito gyvenantieji ir minėjime dalyvaujantieji savanoriai: Stasys Šimoliūnas ir Vincas Tamošiūnas buvo pagerbti, prisegant jiems gėles, o minėjime dalyvavusių gausiais plojimais.

Pagrindinis šio minėjimo kalbėtojas buvo ALTS-gos C.V. pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, pasakęs gerai paruoštą kalbą.

Meninei programos daliai vadovavo muz. Stasys Šližys – sujungdamas parapijos chorą su publika bendram dainavimui.

Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Po programos, dalyviai, minėjimo rengėjų buvome pavaišinti užkandžiais ir gėrimais. P.P.

PIANISTAS PETRAS GENIUŠAS LINCOLNO CENTRE

P. Palys

Kada praėjusiame pavasaryje, jaunas pianistas iš Lietuvos, Petras Geniušas tapo Palm Beach tarptautinio piano konkurso pirmos vietos laimėtojas, konkurso rengėjai jam buvo pažadėję koncertą Lincolno Centre, Alice Tullu Hall, New Yorke. Rengėjai, Guild for International Piano Competition, pildydami savo pažadą, pianisto Petro Geniušo piano koncertą, minėtoje salėje suruošė šeštadienį, lapkričio 28 d., 8 val. vakare.

Koncerto programoje pianistas P. Geniušas atliko

– Luciano Berio penkių dalių ciklą: Wasser, Erden, Luft, Feuer ir Wasserklavier, Brahms – Sonata op.1 in C major, Clementi Sonat op.26 in F sharp minor, Prokofiev – Sarcasms op. 17, Wagner/Liszt – Liebestod ir Liszt "Csardas obstinee", "Pastorale", Aubord d'une source" ir "10th. Hungarian Rhapsody".

Alice Tally salėje, talpinančioje 1300 sėdimų vietų, koncerto klausėsi apie 800. Jų tarpe ir būrelis (apie 80) lietuvių. Pianistas P. Geniušas buvo apdovanotas gėlė-

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, A.L.T. S-gos pirmininkas, kalbėjęs Detroito Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventėje gruodžio 6 d. B. Telyčėno nuotr.

mis ir gausiais klausytojų plojimais. Pianistas atsidėkodamas dar paskambino tris trumpas kompozicijas.

Po koncerto nekantriai buvo laukiama, vietinėje spaudoje pasirodant koncerto įvertinimo iš profesionalių muzikos kritikų.

Gruodžio 5 d. įvertinimas pasirodė įtakingame amerikiečių dienraštyje "New York Times", kurį parašė Alex Ross. Deja, kritikas koncertą įvertino tik vidutiniškai.

Daug žadanti programa, kritikas sako, nevisai pasiteisino. Neblogai atsiliepęs apie L. Berio "Klavierius", jis rado, kad Brahms Sonata buvusi nepakankamai paruošta. Joje buvęs perlėtas tempas, siaura dinamika ir dirbtina frazuotė. Nežiūrint, kad pianistas iš pianino išgavęs gražų toną, vis dėlto sonata recitaliui reikiamo kokybės neturėjusi. Neblogai atsiliepęs apie Clementi ir Prokofiev kompozicijas sako, kad pianistas vėl klaidžiojo skambindamas "Liebestod". Ten, jo buvo pastebėta, nelygus tremolo ir iškraipytas rubato.

Rašydamas apie atliktas keturias Liszto kompozici-

jas, kritikas Alex Ross, pastebėjo pasigerėtiną pianisto techniką, bet kaip ir Brahms, pasigedo platesnės muzikinės išraiškos. Jam nepatiko ir pianisto sceninė laikysena bei rankų gestikuliacija priminusi Liberacę.

Pianistas Petras Geniušas gimė 1961 metais, Vilniuje. Yra baigęs Lietuvos ir Maskvos konservatorijas. Su koncertais yra aplankęs daugelį Europos valstybių. Koncertus turėjo ir USA. Prieš laimėdamas Palm Beach pianistų konkursą, dar yra laimėjęs 1991 m. Oberlin Y.C.A.A. tarptautinį konkursą. Prizus laimėjo 1989 m. Zaragosa, Ispanijoje ir 1991 m. Cincinnati, USA. 1992 m. dalyvavo muzikos festivalyje Schleswig-Holstein, Vokietijoje.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

**A t n a u j i n d a m i
prenumeratą ir kitomis
progomis Dirvai aukojo:**

Šumskis J., Chicago	10.00
Vanagūnas S., Chicago	10.00
Žolynas V., Chicago	25.00
Giedraitis A., S. Monica	20.00
Šimonis J., Santa Barbara ..	20.00
Kronas E., Canada	20.00
Sukarevičius S., Armond B. ..	10.00
Varkala P.B., England	20.00
Karalius P., St. Croix	20.00
Gečiauskas M., Manchester ..	10.00
Avižonis G., Clayton	5.00
Šatkas C., Kirtland	100.00
Jūras F., Cleveland	5.00
Matas P., Cleveland	10.00
Verbyla I., Cleveland	10.00
Pautienis A., Richmond Hts. ..	20.00
Lapšys A., Bloomfield H.,	25.00
Leparskas A., Warren	5.00
Rugienius V., Livonia	10.00
Pagojus P., Detroit	10.00
Drasutis A., Chicago	10.00
Elerts O., Chicago	5.00
Virpša S., Chicago	10.00
Gilyš V., Sun City	20.00
Kizis M., Canada	10.00
Morkūnas V., Canada	5.00
Žeikus B., Crownsville	10.00
Austra G.J., Baltimore	15.00
Vygantas M., Winnetka	20.00
Daškevičius O., Chicago	20.00
Matijošaitis N., Los Angel. ..	10.00
Narbutas B., Vista	10.00
Daugelavičius V., Canada ..	20.00

Yucius V., Pittsburgh	20.00
Giedraitis A., England	10.00
Žičkus P., Dorchester	5.00
Rentelis J., Randolph	20.00
Janson W., Hyannis	10.00
Jansonas E.J., Osterville	20.00
Šimkūnas L., Cherry Hill	5.00
Paprockas B., Glendale	20.00
Ardys J., Fairview	30.00
Jurkūnas J., St. Pete.	25.00
Mikalasauskas J., Seminole ..	10.00
Obelenis Z., Russel	30.00
Bujokas M., So. Euclid	5.00
Žvirblis J., Grand Rpd.	50.00
Vaitkus M., Belleville,	70.00
Landfield J., Honolulu	5.00
Krosniūnas S., Sherwood ..	20.00
Labanauskas V., Twsp	5.00
Garbačiauskas L., Canada	5.00
Česna A., Cleveland	5.00
Gimys P., England	20.00
Švelnis L., Needham,	5.00
Žebartavičius V., Sunny H., ..	5.00
Diehl W., Wickliffe	5.00
Stepas Ed., Willoughby H. ..	10.00
Stasas H., Cleveland	5.00
Vasaris J., Barberton	30.00
Pangonis St., Omaha	15.00
Bernotas A., Waterbury	10.00
Šiliūnas G., Flushing	20.00
Česnavičius Vyt., Rich. H. ..	10.00
Simutis A., E. Rockaway ...	20.00
Veliuona A., Baltimore	3.00
Švedas J., St. Pete. B.	5.00
Šilgalis E.R., Euclid	10.00
Ralys K., Cleveland	20.00
Smalinskas S., Livonia	10.00
Lekutis P., Muskego	15.00
Jokubauskas S., Palos H.	15.00
Varankienė Elena, Mykolo ..	25.00
Gurecko atminimui	25.00
Grauzinis V., Elgin,	10.00
Virpša J., Chicago	20.00
Pilkaušienė J., Canada	20.00
Shukis P.,	25.00

Visiems aukotojams

nuoširdžiai dėkojame

1993 M. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ KĖGLIAVIMO PIRMENYBĖS

1993 m. Š. A. lietuvių kėgliųvimo (Bowling) pirmenybės įvyks 1993 m. vasario 6 d., šeštadienį, Seaway Lanes, 30300 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio (rytiniame Clevelando priemiestyje).

ŠALFASS-gos kėgliųvimo komiteto pavedimu, varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibo kėgliųvimo sekcija, vadovaujama Algio Nagevičiaus.

Dalyvių registracija nuo 1:30 val. p.p. Varžybų pradžia 2:30 val.

Pirmenybės bus komandinės ir individualinės. Komandą sudaro 4 mišrios lyties žaidėjai-jos. Dalyvių skaičius ir amžius neapribotas. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės kėglinuotojams.

Smulkios informacijos gaunamos pas varžybų vadovą, šiuo adresu: **Algis Nagevičius, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130, USA.** Telef. 216 845-4954.

Informacijas taipogi galima gauti pas ŠALFASS kėgliųvimo k-to vadovę **Audrą Danaitytę 416 626-8994.**

Smulkios informacijos taipogi yra pranešamos visiems ŠALFASS klubams.

Dalyvių registraciją atlikti iš anksto nereikia.

Detroito lietuviai dalyvavę Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventėje.

B. Telyčėno nuotr.

NAUJOJO PREZIDENTO ŪKINIAI RŪPESČIAI IR JŲ SPRENDIMAI

(Atkelta iš 1 psl.)

produkciją yra lėtas ir komplikuotas, o "peace dividend" iškelia savo klausimą – kur rasti darbą darbininkams ir kareiviams, kai karinės bazės yra likviduojamos. Jau turime konkrečių pavyzdžių: Kalifornija kenčia, kad sumažėjo aviacijos kariniai užsakymai, o MICHIGAN ir OHIO pasigenda didesnio tankų gamybos pareikalavimo.

Šie B. Clinton'o žodžiai pavaizduoja sveikatos draudimo padėtį: the American health care system costs too much and does not work, wastes billions on bureaucracy and administration, requiring the average doctor to spend 80 hours a month on paperwork".

42-sis JAV prezidentas yra gerai susipažinęs su esamomis problemomis ir daug pažadėjo, žinodamas, kad viską bus neįmanoma išsėsti, bet kelias į prezidento postą to reikalavo, ir gudrus bei apsukrus politikas tai turėjo daryti.

"My national economic strategy puts people first by investing more than \$50 billion each year for the next four years while cutting the deficit in half. These investments will create millions of high-wage jobs and help America compete in the global economy. To pay for our investments and reduce the national deficit I will save nearly \$300 billion by cutting spending, closing corporate tax loopholes and forcing the very wealthy to pay their fair share of taxes". Citata iš Putting People First by B. Clinton.

Teoretiškai šie pažadai ir jų realizavimas skamba gerai, bet praktiškai skaičiai nesusideda, – sumažintos išlaidos nepadengs numatomų investavimų. O kur dar kiti jo pažadai "No American will go without health care" ir "we will lower the tax burden on middle class Americans".

Kadangi šie visi gausūs pažadai ir jų vykdymas nebus išsėsti, tenka koncentruotis į tuos, kurie yra svarbiausieji: sumažinti deficitą ir pagyvinti ekonominį pulsą.

Budžeto planas turi būti ilgalaikis, greitas deficito sumažinimas gali sulėtinti ūkinį procesą.

Prezidento siūlomas mokesčių pakėlimas tik turtiniems asmenims neduoda detalių ir nebus pakankamas pajamų šaltinis. Nenustebkime, kad R. Perot idėja pa-

kelti benzino mokestį taptų būtinybe ir realybe, – didesnė dalis pajamų tektų deficito sumažinimui, o likutis būtų naudojamas kelių ir tiltų pagerinimui.

Tik vieno cento pakėlimas benzinui atneša extra vieną bilijoną metinių pajamų!

Dabartinis pensijos amžius yra 65 metai, prailginimas iki 67 m. arba kasmet pridedant po du mėnesius, atrodo, būtų daugiau priimtinas, negu didesnės socialinio draudimo pensijos dalies įtraukimas į mokestines pajamas.

Yra balsų, kurie rekomenduoja, kad dalis dirbančiojo sveikatos draudimo, kuris yra apmokamas darbovietės, būtų traktuojama, kaip pajamos už kurias tektų mokėti mokesčius.

Ūkiniam aktyvumui pagerinti, naujoji administracija turi įvesti kreditų programą į kurią įeity palengvinimai dėl naujų gamybos

įrengimų, pirkimo, parama tyrinėjimui ir išradimų skyriams, parama įmonėms, kurios samdo naujus darbininkus ir juos apmoko arba paruošia naujam amatui ar profesijai.

Budžeto direktorius L. Panetta jau siūlė, kad reikia atsisakyti nuo mokesčių sumažinimo vidurinei klasei! Ar nėra dar per anksti šį klausimą kelti?

Juk tik mažas / simboliškas federalinių mokesčių palengvinimas atneštų teigiamus vidurinės klasės įvertinimus, o jų tikrai reikės naujam prezidentui!

Sveikatos draudimas 35 milijonams gyventojų, kurie jo neturi yra B. Clinton'o gordijos mazgas, kuris bus sunkus atmegzti šiais ar kitais metais. Daktarai, ligoninės, draudimo bendrovės, darbdaviai, unijos ir net patys demokratai neranda bendros kalbos dėl pagrindinių gairių, jau nekalbant apie detales.

Sveikiname B. Clinton'ą su jo įdėjimais ir kilniais norais, linkėdami jam sėkmės jo sunkiame kelyje į šviesesnę ekonominę rytą. Ir norime tikėti, kad mokesčių našta nebus per sunki.

Bendras Philadelphia ir Pietinės New Jersey LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės Philadelphia ir Pietinės New Jersey apylinkių valdybos bendromis jėgomis ruošia jubiliejinį 75-ųjų metų sukakties Nepriklausomybės Šventės minėjimą sekmadienį vasario 7 d. sekančia tvarka:

10:30 val. ryte Šv. Mišios Šv. Andriejaus bažnyčioje. Organizacijos kviečia mos dalyvauti su savo vėliavomis ir palyda. Moterys prašomos pasipuošti tautiniais rūbais ir jungtis į procesiją. Šv. Andriejaus parapijos administratorius Tėvas Burkauskas rūpinasi, kad Šv. Mišias koncelebruotų daugiau lietuvių kunigų ir kartu dalyvautų arkivyskupijos atstovai. Šv. Andriejaus lietuviškos parapijos adresai: 19-ta ir Wallace gatvės.

2 val. p.p. Lietuvių Namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Alleghany Ave., prie pat I-95 kelio išvažiavimo, vyks iškilmingas minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakys Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis, minėjimo dalyvius sveikins Lina Kučinskis, Lietuvos generalinis konsulas New Yor-

ke. Meninę programą išpildys solistė Marytė Bizinkaitė, dainavusi operose Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje, o šiuo metu ruošiantis muzikos doktoratui Temple Universiteto Philadelphiaje Boyer School of Music. Minėjime žadėjo dalyvauti miesto meras Edward Rendell. Taip pat yra pakviesti kiti valdžios atstovai, kitų valstybių konsulai ir etninių organizacijų atstovai.

Minėjimo rengėjai, norėdami įprasmiti ypatingą Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejų, nutarė įteikti padėkos žymenis (plaketes) trim vietinėms institucijoms, kurios padėjo kelti Lietuvos laisvės bylą okupacijos metu arba dabar padeda Lietuvai atsistatyti. Tai būtent: Philadelphia Inquirer dienraštis, WFLN-FM klasiškos muzikos radijo stotis ir Deborah Hospital Foundation.

Philadelphia Inquirer dienraštis savo vedamuosiuose rėmė Lietuvos laisvės siekimus, o prasidėjus laisvėjimo procesams dienraščio užsienio korespondentai rašė puikius straipsnius apie to laikotarpio įvykius. Atmintiniausi buvo apie Vil-

niaus katedros gražinimą per du numerius, Baltijos kelią, Sausio 13-tos žudynes ir žuvusiųjų laidotuves, Kovo 11-tą su didžiausia antrašte ir ypatingai jaudinantis straipsnis apie Vytauto Landsbersio ir jo senuko tėvo dalyvavimą Padėkos Mišiose Šiluvoje 1991 m. rugsėjo 8 d.

WFLN-FM radijo stotis 25 metus iš eilės davė nemo kamą laiką specialioms programoms anglų kalboje Vasario 16-tos proga. Amerikiečiai klausytojai buvo plačiai informuojami apie Lietuvos likimą ir teisę į nepriklausomybę.

Deborah ligoninė gelbėja Lietuvos vaikus sergančius širdies ligomis. Jos chirurgai vyko į Lietuvą operuoti vaikų, o ypatingai rimtus li-

gonius atsiveža operacijoms čia į Ameriką, į Browns Mills, N.J., Philadelphia pašonėje. Taip pat atsiveža stažuotėms Lietuvos chirurgus ir kitus specialistus, kurie grįžę toliau dalinsis savo patirtimi.

Po minėjimo bus priėmimas ir pabendravimas su garbės svečiais. Visuomenė kviečiama priėmimo dalyvauti iš anksto užsisakant bilietus pas valdybos narius už labai kuklią \$5 auką iki vasario 1 d.

Prieš minėjimą, nuo 12 val. Lietuvių Namų vadovybės rūpesčiu bus galima pavalgyti pietus.

Visi Philadelphia ir pietinės New Jersey lietuviai yra kviečiami visuose minėjimo renginiuose gausiai ir vieningai dalyvauti. T. Gė.

DĖKINGI LIETUVOS MATEMATIKOS MOKYTOJAI

Vilniuje, Lietuvos mokytojų kvalifikacijos institute, įvyko 1991 m. pabaigoje susikūrusios Lietuvos matematikos mokytojų asociacijos pirmoji konferencija. Asociacijos tikslas – telkti pedagogus aktyviai švietimo pertvarkos Lietuvoje veiklai ir plėtrai, kelti matematikos mokytojų profesinį meistriškumą, rūpintis profesinės kompetencijos, kvalifikacijos ir atestavimo reikalais, sudaryti sąlygas ir remti savo narių kūrybinę veiklą, skleisti gerą patirtį, bendradarbiauti su kitų valstybių atitinkamomis organizacijomis. Tai savarankiškai ir nepriklausoma nuo seniai jau veikiančios Lietuvos matematikos draugijos, kuri jungia ir vienija daugiau mokslininkus, nepolitinių, kūrybinę organizaciją, bet glaudžiai ir partneriškai su draugija bendradarbiaujanti. Asociacijos prezidentė – Sibiro tremtinių dukra, grįžusi Lietuvon ir 1965 m. Vilniaus pedagoginį institutą baigusi, viena geriausių Lietuvos matematikos mokytojų, dirbanti Vilniaus 7-ojoje vidurinėje mokykloje, – Onutė Palepšytė-Jablonskienė.

Vasarą asociacijos valdyba užmezgė bendradarbiavimo ryšius su APPLE ir jos generaline direktore Vaiva Vėbraite-Gustiene. APPLE patikėjo John Saxon Books leidėjo, 10.000 matematikos vadovėlių "Algebra 1/2" ir "Algebra 1" anglų kalba labdarą paskirstyti Lietuvos mokykloms.

Pirmoje konferencijoje Lietuvos matematikos mokytojai aptarė savo darbo problemas, tolesnio matematikos mokytojų rengimo ir jų kvalifikacijos kėlimo

perspektyvą, matematikos mokymo turinio atgimstančioje Lietuvos mokykloje klausimus. Nuspręsta, kad tikslingiausia John Saxon vadovėlių dovaną pirmiausia paskirstyti Lietuvos mokyklų arba klasių su sustiprintu anglų kalbos mokymu mokiniams ir jų mokytojams.

Labai džiaugėsi 205 konferencijos dalyviai, pirmieji gavę dovanų po labai vertinamą keturių knygų komplektą –vadovėlius mokiniams ir knygas mokytojams "Algebra 1/2" ir "Algebra 1". Įdomios jos mokymo medžiagos pateikimo įtaigumu, užduočių įvairove, kartojimo uždavinių ir pratimų sistema, metodikos naujovėmis. Labai taikytinos savarankiškam mokinių mokymuisi, naudingos matematikos angliškų terminų įsisavinimui.

Dabar jau vertingą dovaną mokiniams ir mokytojams išsivežę naudoja Elektrėnų 3-oji, Kauno 22-oji ir Rimos Juzukevičienės, Panevėžio J. Balčikonio, Telšų 4-oji, Vilniaus S. Nėries, 8-oji, 34-oji, 48-oji ir kitos mokyklos.

Lietuvos matematikos mokytojai dėkingi APPLE ir John Saxon už vertingą dovaną, nuoširdumą ir pagalbą kuriant modernią Lietuvos mokyklą.

Kazimieras Pulmonas,
Lietuvių matematikos mokytojų asociacijos valdybos narys

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VIENAS IŠ ŠVIESIŲ PAVYZDŽIŲ

Daugumoje spauda ir žmonės rašo bei kalba apie blogus atsitikimus: nelaimės ar kitokius nedorus įvykius. Geri įvykiai ar pavyzdžiai laikomi "normaliais" reiškiniais ir lieka daugumoje visai nepastebėti.

Taip atsitinka ir su vėliausiai iš Lietuvos (paskutinių kelių metų laikotarpyje) atvykusiais mūsų tautiečiais, kurie kažkaip paskutiniu laiku yra traktuojami kaip blogi žmonės, nežiūrįnt, kad tokių, turbūt, yra tik labai nedaug. Aš žinau nemaža, kurie čia, vienaip ar kitaip atvykę, stengiasi rasti darbus ir uždirbtus pinigų siųsti namuose pasilikusiems šeimos nariams. Nemaža yra tokių, kurie reiškiasi muzikoje, vadovauja ar dainuoja choruose, rengia parodas, vaidina teatre ir t.t. Be jų lietuvių veikla čia būtų žymiai skurdesnė.

Štai, ką papasakojo geri tautiečiai ir lietuviškosios spaudos rėmėjai Ona ir Jonas Keraminai, apie kurių gražią veiklą neseniai teko rašyti mūsų laikraščiuose. Jie prieš pat Kalėdas dalyvavo viename renginyje Šaulių Namuose Chicagoje. Einant į namus, iš po stalu buvusio Keraminienės rankinuko iškrito piniginė su nemaža pinigų suma, čekių knygute, kitais svarbiais dokumentais. Tą piniginę rado po pobūvio valyti atėjusi kaunietė Vitalija Slušnienė, Chicagoje viešinti pusę metų kartu su anksčiau čia atvykusi jos vyru, civilinės aviacijos lakūnu Edvardu. Ji supgrįžusi į savo namus, surado Keraminų telefoną Rockforde, jiems paskambino apie šį radinį. Ten atsiliepė jau susijaudinusi Keraminienė, kuri spėjo pasigesti savo piniginės. Nėgana to, sekančią dieną Edvardas Slušnys, kartu su savo draugu, tą piniginę atvežė į Rockfordą (jis yra apie 90 mylių nuo Chicago) ir asmeniškai įteikė Keraminams.

Apie šį įvykį mums telefonu pranešė pati Keraminienė, kuri negalėjo atsistebėti šių gerų tautiečių iš Kauno sąžiningumu ir draugiškumu ir prašė jiems išreikšti savo padėką.

Susisiekus su Vitalija Slušniene paaiškėjo, kad ji yra Kauno Technikos universiteto (buvusio Politechnikos Instituto) dėstytoja, kuri į savo darbą Kaune grįžta kovo mėnesį, nes yra labai pasiilgusi namų. Ji teigė, kad Amerikoje susitiks daug gerų tautiečių, kurie

visokiais būdais stengiasi padėti naujai į šį kraštą atvykstantiems lietuviams ar Lietuvoje gyvenantiems giminiams. Pati Vitalija, nors ir gerbia Ameriką bei čia gyvenančius lietuvius, nenorėtų čia pasilikti, sakydama, kad ir Lietuva yra reikalinga įvairių specialistų. Todėl ji ir skubėsianti atgal į Kauną pas savo studentus. Palinkėkime mes jai geros sėkmės ir tėvynėje.

Edv. Šulaitis.

PLB PIRM. BRONIUS NAINYS LANKĖSI LIETUVOJE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Bronius Nainys jau antrą kartą 1992 metais viešėjo Lietuvoje iš kurios grįžo lapkričio mėn. pabaigoje. Apie savo kelionę jis pasakojo viešuose susirinkimuose Lemonte ir jaunimo Centre Chicagoje, o taip pat ir per "Margučio" radijo programą.

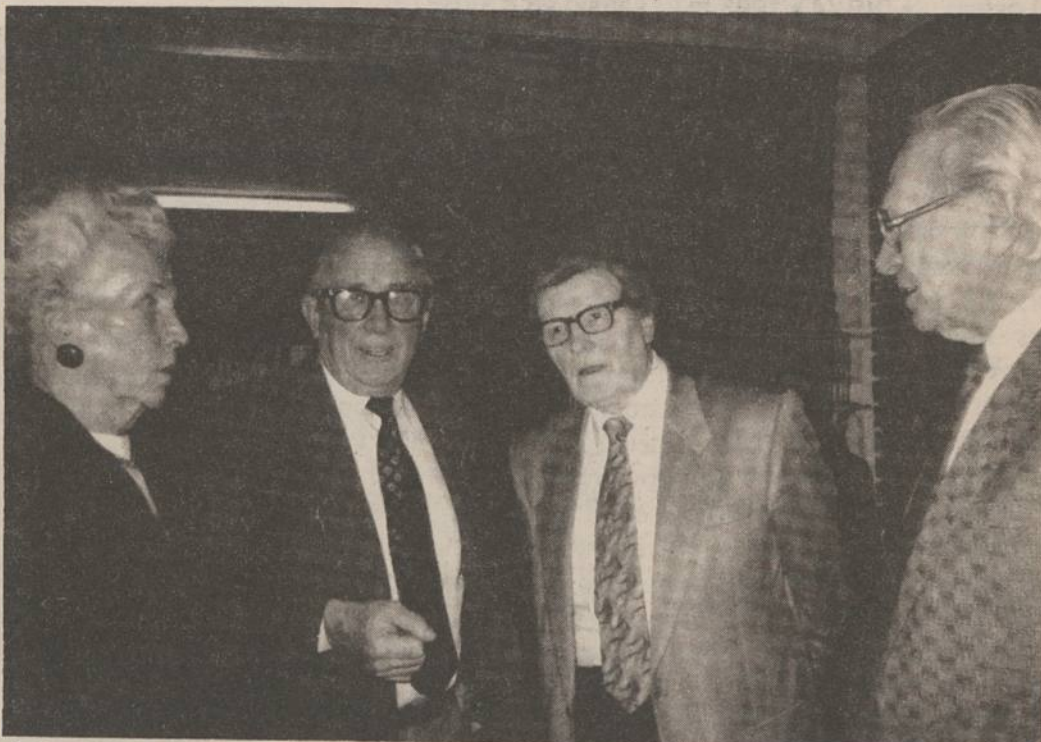
Vėliausias jo pranešimas apie kelionę ir jos metu atliktus darbus buvo Jaunimo Centro kavinėje gruodžio 11 d. Jis kalbėjo įdomiai ir pateikė daug informacijų apie savo susitikimus su A. Brazausku, V. Landsbergiu, dalyvavimą PLB kraštų valdybų suvažiavime Vilniuje. Nemaža kalbėjo ir apie PLB valdybos užsimitą leisti "Lietuvos kančios istoriją", kurios leidimo projektą išdėstė ir A. Brazauskui, ir šis principu sutiko šiame darbe talkinti.

Jeigu PLB pirm. B. Nainys kalbėjo labai rimtai, tai kitas to vakaro dalyvis, Vilniaus Jaunimo teatro akt. Al girdas Grašys ("Brač") stengėsi publiką prajuokinti savo puikiais perduotais humoro gabalais. Reikia pasakyti, kad jam neblogai pavyko.

Beje, šios vakaronės metu buvo ir paklausimų pirm. B. Nainiui. Kai kurie teiravosi dėl būsimų prezidentinių rinkimų Lietuvoje. Vakaronės rengėjai – Jaunimo Centro Moterų klubas lankytojus (apie 150) pavaišino kava ir pyragaičiais. (eš.)

CHICAGOJE LANKĖSI JONAS RUDALEVIČIUS

Šių metų pirmomis dienomis į Chicago trumpam buvo užsukęs Lietuvos Ambasados Bonoje (Vokietijoje) darbuotojas Jonas Rudalevičius, kuris jau metai laiko ten darbuotojasi. Pati ambasada ten įsteigta 1991 m. lapkričio mėnesį, kuomet ambasadorius Vaidotas Antanaitis įteikė savo įgaliojimus Bonos vyriausybei.

Inž. Bronius Nainys, PLB valdybos pirmininkas, turėjęs pranešimą apie savo kelionę į Lietuvą Jaunimo Centre Chicagoje, kartu su kitais dviem PLB valdybos nariais. K. Dočkumi ir dr. P. Kisieliumi, o taip pat ir Jaunimo Centro direktore S. Endrijoniene.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS

Jau šeštas dešimtmetis Amerikos Lietuvių Taryboje bendrai dirba visų demokratinių politinių ir ideologinių organizacijų atstovai, gina lietuvių tautą ir Lietuvos valstybines teises. Per tą laiką įvyko vienuolika Amerikos lietuvių kongresų ir 52 metiniai ALTO suvažiavimai, Lietuvos laisvinimo srityje atlikta daug darbų.

Po Žiaurios okupacijos pasekmių, Lietuvai atkūrus nepriklausomą demokratinę Lietuvos respubliką, ALTO tikslas ir toliau palaikyti ryšius su tauta, demokratinėmis organizacijomis ir su demokratiškai išrinkta vyriausybe, derinant politinę pagalbinę veiklą Amerikoje.

ALTO 52-rasis metinis

suvažiavimas pasisakė už demokratinio proceso tolimesnę vystymą ir už politinę diferenciaciją, kreipiantis į Lietuvos žmones gausiau jungtis į tradicines politines partijas ir organizacijas, siekiančias Lietuvos valstybingumo išlaikymo ir politinio stabilumo.

Lietuvoje vykstančių demokratinių rinkimų atveju, ALTO centro valdyboje esantieji įvairių organizacijų atstovai, taip pat ir jų organizacijos, gali reikšti individualiai pagal savo nusiostatymą.

ALTAS, siekdamas visose srityse demokratizacijos, remia Lietuvoje visus demokratinis pasireiškimus.

*Amerikos Lietuvių
Tarybos Valdyba*

1993 m. sausio 15 d. Chicago, IL

lais. Jį kelionėje lydėjo žurnalistas Romas Šileris iš Frankfurto, o Chicagoje jie buvo apsistoję pas vietinį žurnalistą Ed. Šulaitį. Sausio 4 d. išskrido atgal į Vokietiją.

E. Suvalk.

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

Sukviesti St. Petersburgiečiai, Fla. klausosi Dr. K. Bobelio pranešimo apie prezidentinius rinkimus Lietuvoje.

JIS GYVENA NE SAU, BET KITIEMS

Š. m. sausio 10 d. Clevelando Skautija turėjo nepaprastą šventę. Buvo pagerbtas Vladelis – vienas iš darbščiausių ARTIMO rėmėjų. Lietuvių namuose susirinko skaitlingas Clevelando Skautijos ir svečių būrys pagerbti v.s. Vladą Bacevičių. apatinėje salėje pravesta šventės oficialioji dalis. Inešta Pilėnų tunto vėliava, perskaitytas Brolijos VS įsakymas apie Vlado apdovanojimą Geležinio Vilko žymeniu, aukščiausiu Lietuvos Skautų S-gos ordinu. Žymenį Vladui įteikd iš Rochesterio, NY, atskridęs jo jaunystės draugas v.s. Stasys Ilgūnas, kuris kartu papasakojo apie Vlado nueitą skautavimo kelią.

Asmeniškai sveikino skautininkai J. Budrienė, Z. Dučmanas, Č. Kiliulis (per pūgas atvažiavęs iš Bostono) ir tunt. R. Belzinskas. Ypač nuoširdus sveikinimas buvo Onos Mikulskienės. Anot jos, Vladelis jai pažįstamas nuo 1945 m., kada jis Bregenz mieste (Vokietijoje) padėjo puošti salę pirmam Čiurlionio ansamblio koncertui. Jis ir Clevelando kultūriniuose darželiuose fotografavo pirmąjį čiurlioniečių koncertą. Čiurlionio ansamblio archyve yra daug Vladelio nuotraukų. Jis padėjo supakuoti Čiurlionio ansamblio archyvą, kuris buvo išsiųstas Lietuvon. O. Mikulskienė įteikė jam Čiurlionio ansamblio monografiją. Gėlėmis Vladelį apdovanojo v.s. Amanda Muliolienė, Chmieliauskų dukrelės, kurios jį taip dažnai lydi iškylose gamton arba skautų sueigose.

Paštu atsiųstus – LSS Pirmijos pirm. v.s. S. Miknaičio, Brolijos Vyr. Sktn. v.s. G. Deveikio ir JAV LB

pirm. Br. Nainio sveikinius paskaitė s. Ona Šilėlienė.

Po iškilnių salėje visi nuėjo į Lietuvių namų Gintaro valgyklą. Ten vaišių metu s. Vilius Klimienei vadovaujant dar išklauseme glėbį asmeniškų ir raštiškų sveikinimų Vladeliui. Dar nebuvo tokios skautiškos sueigos ar pobūvio, kur neskaubėtų skautiškos dainos. Iš sudainuotų dainų, trims tekstų autorius yra v.s. Vilius Bražėnas. Prie to ir pats Vladelis pravedė skautišką šūkį. Dainoms akordeonu pritarė sk. vytis Rimas Biliūnas.

Lordo Roberto Baden-Powell'io knygoje "Skautybė Berniukams" yra parašyta: "Mes esame gimę ne sau, bet gera kitiems daryti". Dėkui, mielas Vladeli, kad ilgus metus tiek daug gero padarei visiems aplink-Tave esantiems. Ger.J.

V. S. V. Bacevičius, v.s. Č. Kiliulis ir v.s. A. Muliolienė. Antroje eilėje skautas vytis Rimas Biliūnas. G. Juškėno nuotr.

V.s. St. Ilgūnas, v.s. V. Bacevičius ir v.s. Č. Kiliulis visi trys apdovanojami Geležinio Vilko žymeniu. G. Juškėno nuotr.

IŠKILUS GYDYTOJAS VAINUTIS K. VAITKEVIČIUS

"Detroit Monthly" sausio mėn. paskelbė 500 gydytojų ir slaugių apklausos rezultatus apie geriausius gydytojus. Septyni pripažinti geriausiais. Vėžio ligų gydyme pirmoje vietoje yra Wayne State universiteto vėžio ligų profesorius ir Michigan Cancer Foundation prezidentas dr. Vainutis K. Vaitkevičius. Jis baigė Eichstato lietuvių gimnazi-

ją, Frankfurto Goethes universitetą, stažą Detroito ligoninėse. Jam priskiriama pagrindinė rolė padarant Detroito Harper ligoninę vienu iš svarbiausių vėžio ligų gydymo centrų Amerikoje. Pacientai labai jį pasitiki.

"Chicago" mėnesinis žurnalas sausio numeryje apklause 409 gydytojus ir slauges apie geriausius gydytojus. 205 iškilų gydytojų sąrašas yra plaučių ligų specialistas Antanas Razma iš Christ ligoninės.

Saulius Šimoliūnas

TRANSPAK praneša:

Į Lietuvą didžiausias skaičius siuntinių Kalėdų šventėms buvo siųsta per TRANSPAK firmą, nes konteineriai į Lietuvą siunčiami dažniausiai. Konteineriai siunčiami dažniausiai ir dabar po švenčių.

Maisto siuntiniai sudaromi iš sūrio, aliejaus, dešrų ir kitų gerų maisto produktų. Prie jų galima užsakyti aspirino ir vitaminų. 55 svarai \$98.

Pinigai pervedami doleriais jūsų giminėms.

TRANSPAK atstovybės veikia Detroito, Clevelande, New Yorke, Hartforde ir netrukus veiks Floridoje.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

CLEVELANDO

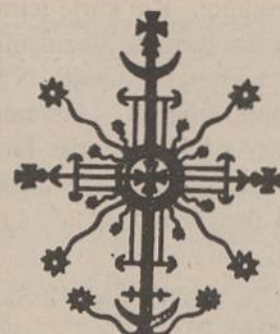
apylinkių gyventojai vežkite – PAK MAIL
ROTA DEGUTIENĖ

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH. 44092
216 943-4662

TRANSPAK, 2638 W. 69TH ST. CHICAGO, IL 60629
1-312-436-7772

V. S. V. Bacevičius, O. Mikulskienė ir s. N. Juškėnienė sausio 10 d. Gintare. G. Juškėno nuotr.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DAINA K. MATAS, D.D.S.

1991 m. pavasarį Daina K. Mataitė su aukštais atžymėjimais gavo dantų gydytojos diplomą iš Clevelando Case Western Reserve u-to. 1991 m. liepos mėn. pradėjo odontologijos rezidenciją Clevelando klinikoje. Rezidenciją su pagyrimais 1992 m. baigusi, atostogavo ir rudenį kartu su mama – Dr. Giedre Matiene dalyvavo keliuose JAV odontologijos seminaruose. 1992 m. pabaigoje Dr. G. Matienės kabinetas buvo modernizuotas, pridėdant dar vieną dantisto kėdę bei instrumentus. Kabinetas yra:

7650 Chippewa Rd.,
Brecksville, Ohio 44141.
Dr. Dainai Mataitei
galite skambinti 526-1422.
Ger.J.

CLEVELANDO ALT SUSIRINKIMAS

Metinis Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus organizacijų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario mėn. 7 d. 11:45 val. Lietuvių Namuose (apačioje).

Darbotvarkėje: Veiklos, izdo ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai ir ateities viekla.

Visos ALT skyriuje dalyvaujančios organizacijos prašomos prisijusti atstovus.
Skyriaus Valdyba

NAUJAS TAUPOS DIREKTORIŲ TARYBOS NARYS

Gintautui Taorui persikėlus gyventi į Floridą, TAUPOS Kredito Kooperatyvo direktorių taryba išrinko Ričardą Hallal užpildyti jo kadenciją.

G. Taoras vykdė pareigas TAUPoje nuo pat ko-

operatyvo įsteigimo dienų: 1984 metais – sekretorius, 1985 metais – išdininkas, 1986 metais – priežiūros komisijos narys, 1989-92 – išdininkas. TAUPOS direktorių taryba, savo ir TAUPOS narių vardu, dėkoja Gintautui už jo įdėtą darbą ir prisidėjimą prie TAUPOS sėkmingo vystymosi ir klestėjimo. "TAUPOS šeima" reiškia jam didelę padėką už ilgas valandas darbo ir sąžiningai, rūpestingai bei kokybiškai atliktas pareigas – visa tai atlikta be atlyginimo.

Ričardas Hallal taip pat ilgametis TAUPOS talkininkas. 1984-tais metais jis prisidėjo prie TAUPOS steigimo, ir nuo to laiko yra buvęs direktorių tarybos patarėjas finansiniuose reikaluose. Paskutiniuoju metu ypatingai daug reiškęsis aktyvo investavimo reikaluose. R. Hallal šiuo metu vykdo atsakingas pareigas Leaseway Transportation Corp., kur nuo 1983-čių metų yra korporacijos planavimo direktorius. Planavimo direktoriaus pareigos koordinuoja keturiolikos divizijų veiklą, kurių metinės pajamos siekia \$ 1.4 milijonų dolerių. R. Hallal baigė Cleveland State universitetą 1979 metais, o 1984 metais įsigijo M.B.A. laipsnį. Jis vedęs Iris Belzinskaitę ir augina tris vaikus: Nidą, Nicholas ir Matą.

TAUPOS Direktorių
Taryba
V. Kliorys – sekretorius
1993.I.20

CLEVELANDO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO METINIAME SUSIRINKIME

1993 m. sausio mėnesio 7 d. į valdybą buvo išrinkti se-

Clevelando Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos mokiniai Kalėdinės eglutės pasirodymo programoj.

V. Bacevičiaus nuotr.

kantieji asmenys: Stepas Butrimas, Nora Čečienė, Leonas Dučmanas, Jonas Kazlauskas, Stasė Mačienė, Jurgis Malskis ir Vytautas Staškus.

1993 m. sausio mėnesio 14 d. naujoji valdyba paskirstė pareigomis. Pirminku vienbalsiai išrinktas Jurgis Malskis.

PARENGIMAI

1993 M.

• VASARIO 6 d. 8-tas Metinis LSK Žaibo Kėgliavimo (Bowling) "Draugystės Turnyras" ir 1993 Š. Amerikos Lietuvių Pirmenybės, Seaway Lanes 30300 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio. Pradžią 1:30 val.

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į
KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

• VASARIO 7 d. Lietuvių Fondo Koncertas Dievo Motinos auditorijoje. Programą išpildys: Sigutė Stonytė sopranas, Arvydas Markauskas baritonas, akomponuoja Alvydas Vasaitis.

• VASARIO 14 d., sekmadienį, 4 val.p.p. Vasario 16-osios minėjimas Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia ALT ir LB.

• VASARIO 26-28 d.d., Clevelando lietuvių sporto klubo "Žaibo"

Dienos" – Krepšinio turnyras, loterija (reverse raffle) ir kiti parengimai – Lietuvių Namuose, Dievo Motinos parapijos salėje, Boromeo College.

• KOVO 14 d. Draugų Paremti Koncertas. Sol. Giedrė Kaukaitė, pianistė Gražina Ručytė-Landsbergienė. Rengia Draugų remti Komitetas.

• KOVO 20-21 d.d. Metinė ateitininkų šeimos šventė.

• KOVO 27 d. 1993 m. Š. Amerikos Lietuvių Raketbolo (Racquetball) Pirmenybės, Gene Weiss Racquettime, 25080 Lakeland Blvd., Euclid, Ohio. Pradžią: 8:30 val. ryto. Rengia – LSK ŽAIBAS

• BALANDŽIO 17 d. "Grandinė-lės" 40 metų KONCERTAS

• BALANDŽIO 18 d. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas 11:30

• LIEPOS 11 d. – sekmadienyje 12:00p.p. Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 18 d. Šv. Jurgio parapijos GEGUŽINĖ – Šv. Jurgio sodyboje 11:30

• RUGPJŪČIO 1 d. sekmadienyje 12:00 p.p. LKVS-gos "RAMOVĖ" rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury gatvėje.

• SPALIO 2 d. 7 v.v. Koncertas The Singing Angels Dievo Motinos auditorijoje.

• LAPKRIČIO 14 d. Šv. Jurgio parapijos rudens Festivalis 11:30 – 3:30 v.v.

Siuntiniai į Lietuvą -

atlanta IE

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

Kainos - jau nuo 58 centų už svarą

Pasiteiraukite dėl skubesių oro kargo siuntinių.

Kainos - jau nuo \$ 2.50 už svarą

Greitai pristatomi pinigai Lietuvoje doleriais.

Jūsų patogumui galite įsigyti dėžių siuntiniams

Dirbame: antr.-penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v., šeštadienį

nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

Nemokamas tel. 1-800-775-SEND

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street • Cleveland, OH 44119

481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *

penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *

sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

ĮVYKIŲ KRONIKA

MIRĖ ADOMAS KANTAUTAS

Iš Canados, Albertos, mums telefonu pranešė, kad sausio 19 d., širdies smūgio ištiktas mirė Adomas Kantautas, didelių dviejų knygų "A. Lithuanian bibliography" autorius, jas drauge parašęs su savo šmone Filomena.

Velionis ilgą laiką yra gyvenęs Canadoje ir atlikęs daug gerų darbų, lengvinęs tenyksių lietuvių įsikūrimo sąlygas. Jis buvo gimęs 1910 m. sausio 19 d. Daškonių kaime, Dotnuvos valsčiuje, kurio baigęs kėdainių gimnaziją ir Prekybos institutą Kopenhagoje.

Velionis bus laidojamas sausio 25-26 d. Pirmą dieną bus pamaldos, o antrą dieną lydėjimas į gyvenamos vietos kapines.

Dirva jo pasiges kaip ilgamečio skaitytojo, bendradarbio ir rėmėjo. Giliausia užuojauta jo mielai žmonai, visų gerų darbų talkininkei, baigusiai Lietuvos Žemės ūkio Adademija ir sekmingai dirbusiai savo profesijoje.

KOM. J. GAIDELIO MINĖJIMAS

Š.m. sausio 10 d. Šv. Kazimiero parapijoje Brocktone įvyko minėjimas nuo komp. Juliaus Gaidelio 10 metų mirties.

10 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje įvyko pamaldos, kurias laikė klebonas kun. Petras Šakalys. Pamaldų metu giedojo parapijos choras Juliaus Gaidelio harmonizuotas mišias, o solistas Benediktas Povilavičius giedojo J. Gaidelio "O, Dieve galingas". Ši giesmė nepaprastai gerai skambėjo. Solistas ją atliko dideliu įsijautimu.

Po pamaldų, parapijos salėje įvyko Juliaus Gaidelio prisiminimas, kurį pravedė visų Gaidelio vestų chorų choristas Jonas Grinkus.

Minėjima atidarius ir kleb. kun. Šakaliui sukalbėjus invocaciją, sekė Elenos Vasiliūnienės paskaita apie Juliaus Gaidelio asmenį, jo nueitą muzikinį kelią ir jo kūrybą. Ji savo prisiminime pabrėžė daug džiaugsmingų ir skausmingų kompozitorių išgyventų valandų. Solistas Povilavičius padainavo dvi dainas.

Didelė padėka tenka parapijos klebonui kun. Petrui

Šakaliui, kuris šios parapijos vargonininko Gaidelio nepamiršo ir po 10 metų. Pasilikusi muzikinė spraga jaučiama dar ir dabar.

Vaclovas Senūta

A.A. BRONIUS BAJERČIUS

Pereitų – 1992 m. gruodžio mėnesio paskutinę savaitę Bostone mirė Lietuvos kariuomenės kavalerijos majoras Bronius Bajerčius, nesulaukęs naujų metų.

A.a. Bronius Bajerčius buvo gimęs 1896 m. lapkričio 29 d. Nepr. Lietuvoje, baigęs karo mokyklos IV laidą buvo pakeltas į karininko laipsnį ir paskirtas į 2-rą Ulonų pulką, kuriame ištarnavo iki 1938 metų kapitono laispnyje, eidamas kulkosvaidžių eskadrono vado pareigas. 1938 m. buvo pakeltas į majoro laipsnį ir perkeltas į kavalerijos štabą, kur ėjo II-ro skyriaus viršininko pareigas.

Majoras Bajerčius buvo didelis arklių mėgėjas, geras jojikas, drausmingas ir pavyzdingas karių auklėtojas.

Už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Vytauto Didžiojo 5-to laipsnio ordinu, Gedimino 4-to laipsnio ordinu ir Nepriklausomybės medaliu.

Jis buvo Lietuvių Tautinės s-gos Bostono skyriaus aktyvus narys ir nuolatinis kultūrinių subatvakarių lankytojas. Mirė sulaukęs 96 metų. Palaidotas Forest Hill kapinėse Bostone.

Vaclovas Senūta

NAUJA TAUTINĖS SAJUNGOS CHICAGOS SKYRIAUS VALDYBA

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Chicagos skyriaus metinis narių susirinkimas, 1992 m. gruodžio 12 d., išrinko naują skyriaus valdybą, kuri pasidalino darbo sritimis, pareigomis.

A. A.

DR. STEPONUI SVIDERSKUI

apleidus šią žemišką kelionę, Jo žmonai STEFANIJAI dukrai GRAŽINAI, sūnums EUGENIJUI, LINUI, ir anūkėms bei kitiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą.

Ohio Lietuvių gydytojų draugija

Lietuvos valstybinės operos solistai su Lietuvių Fondo vadovybe. Iš kairės: A. Ostis, A. Steponavičienė, L.F. valdybos pirm. S. Baras, solistas Arvydas Markauskas, solistė Sigutė Stonytė, muzikas Alvydas Vasaitis, L.F. koncertų koordinatore M. Remienė, V. Momkus ir R. Dočkus.

J. Tamulaičio nuotr.

LIETUVIŲ FONDO KONCERTAI

Lietuvių Fondo koncertų ciklas jau prasidėjo. Pirmasis koncertas įvyko Chicagoje sausio 10 d. Jaunimo Centre. Staiga pablogėjus orui, kai kurie dainos mylėtojai negalėjo atvykti ir pasiklausyti puikaus koncerto.

Susirinkusi publika nudžiugo, išgirdusi lietuvių muzikų kūrybą. Operos solistė Sigutė Stonytė pasirodė turinti retai tyro, skambaus, giliai išlavinto balso lengvą skambėjimą. Solistas Arvydas Markauskas, gerai pažįstamas Chicagos lietuvių scenoje, ir šį kartą jis klausytojų neapvylė. Jis pasirodė kompetetingu, gerai pasiruošusiu dainininku ir buvo geras partneris solistei Stonytei. Solistams akompanavo Chicagos lietuvių operos dirigentas ir meno vadovas muzikas Alvydas Vasaitis. A. Vasaitis buvo puikus solistų palydovas, puikiai valdė instrumentą, nenustelbdamas dainininkų ir ryškindamas melodiją. Koncerto dalyviai šiuo

Eleonora Valiukėnienė – pirmininkė, Bronius Gelazius – vicepirmininkas, Genovaitė Modestienė – vicepirmininkė kult. renginiams, Vanda Mažeikienė – sekretorė ir Kazys Rožanskas – išdininkas. (mv)

Mylimai Motinai

A. A.

ALBINAI STANKAITIENEI

ilgą žemiškąją kelionę užbaigus Adelaidėje, Australijoje, giliame liūdėsyste ir skausme likusias JOS mylimas Dukras: ČESLOVĄ PALIULIENĘ ir GENOVAITĘ VASILIAUSKIENĘ Adelaidėje, Australijoje ir ALDONĄ SANDARGIENĘ Daytona Beach, Floridoje bei jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės šios didžiosios Netekties skausmu.

Jonas ir Juozė Daugėlai
Stasys ir Ona Daržinskiai
Vaclovas ir Birutė Dzenkauskai
Jurgis ir Veronika Janušaičiai
Zosė Purienė
Mečislovas ir Janė Rumbaičiai
Valė Šileikienė
Stasys ir Marija Šarauskai

Daytona Beach, Fla.

TAURIAM TĖVYNĖS SŪNUI
MYLIMAM BROLIUI

A. A.

BRONIUI RUGINIUI,

po ilgos tremties Sibire, amžiams užmigus Tėvynėje – Lietuvoje, giliame liūdėsyste likusius JO MYLIMUOSIUS – Sesutę IRENĄ ir Svainį JONĄ KAPČIUS, Daytona Beach, Amerikoje, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Jonas ir Juozė Daugėlai
Stasys ir Ona Daržinskiai
Jurgis ir Veronika Janušaičiai
Zosė Purienė
Valė Šileikienė
Stasys ir Marija Šarauskai

Daytona Beach, Fla.